اخ وطنه

نصیر احمد احمدی
ترتیب وهاب

(۱)

د خړې هيلې په وزر کې څرېکه شوه. وزر يې ورپاوه، پورته پاتې کېدا يې له اختياره ووته، لاندې پر شنو لوخو ورغله.
چړپ! د ډنډ اوبه باد شوې، هيلۍ لوخو ته ور وښويېده، ځان يې غلی کړ.

په سترګو يې زور را ووست. نه خلاصېدې، په اوبو کې نږدې چړپا راغله، يو چا تېزه ساه وهله، د هيلۍ زړه پورته غورځېده.

پر مخ يې توده سا ولګېده، سترګې يې په زحمت رڼې کړې، زړه يې خولې ته راغی. د سپي تور وربوز و.

د انسان لاس ور وغځېد، هيلۍ نارې کړې، سړي له جېبه تېره چاقو را وايست، يو نری غږ راغی:

- شيرين اغا! مه يې حلالوه، ډېره نه ده زخمي، ساتم يې.

سړي په خوشکه وويل:

–د سپي زويه په دې عقل، سارايي هيلۍ نو اموخته کېږي؟

(۲)

کړپا راغله. پيشو ميو کړل. و يې ويل:

–کوکوګله ده. که يې بيا دلته، په کادانه کې وليدم، مړه به مې کي.

چرګې نارې کړې:

- کوټ، کوټ ، کټات.

پيشو وويل:

–کوکو ګلې ته دومره چاپلوسي مه کوه! څه دې کړي؟ دوه خيرن چرګوړي په دومره نارو نه ارزي. پوره څوارلس تازه هګۍ دې ورستې کړې.

د بوټونو غږ د کادانې له وره سره ودرېد. پيشو پورته پروړې (بوسو) ته وخته. ځان يې غلی کړ. د غوړيو له زنګ وهلو ټيمانو جوړه دروازه مازې چوله شوه. درب، خړه هيلۍ پر خړه ځمکه ولوېده.

دروازه بېرته پورې شوه.

سېرلي ناره کړه.

-بس، مورې خو ماړه شوو، يوازې همدا خيرنه پاتې وه.

پيشو له پورته را ټوپ کړل، تر هيلی راوګرځېده، ورو یې وويل:

-سېرليه! بد نيتي مه کوه. تر تا لوڅ کوني خو اوس هم ښه ده.

سېرلي منډه ور واخيسته، پيشو پورته پروړې ته ور ټوپ کړل.

چرګې وويل:

-پيشو، ټکی حيا نه لرې، کوچنيان به څه درنه زده کړي.

پيښو ور غږ کړل:

-په دوو مردار خورو چرګوړو دومره مه نازېږه! ويده دي.

بېرته را کښته شوه. تر هيلی را وګرځېده، وېې ويل:

-وزر دې ډېر درد کوي؟

چرګې ور ناره کړه:

-وه کم عقلې! مات وزر نو بې درده وي!؟

پيشو، هيلی ته نوره هم ور نږدې شوه. هيلی په راوتلو رډو سترګو ورته کتل.

پيشو وويل:

-رحمدله، خدای دې دا غټې سپږمې ورکې که، دا ښکلی بشر نو د ويشتلو وا؟

سره ژبه يې د هيلی پر مات وزر تېره کړه. له ژبې يې ټک وايست، بېرته د پروړې سر ته وخته.

سېرلي وويل:

–چاپلوسي دې بې څه نه وه.

پیشو ور غږ کړل:

–ته چا نه يې غږولی، کرار کېنه، د وزر وینه مې ور پاکه کړه. ښه شوه. زخم به يې ژر جوړ شي.

د چرګې د ټټر له ګڼو، تخته بڼکو د چرګوړو چونګا راغله. چرګې وویل:

–پیشو! ستا په مردارو ناړو کې به څه وي!؟ سم ووایه چې وینې ته پېریانو ونیولې.

پیشو پرېوته، لکۍ يې تر خېټې راوګرځوله، اوږد اروږمی يې وایست، پزه يې کش کړه، ويې ویل:

–سېرلیه ټیزنه، کم خوره. هوا دې بدله کړه.

سېرلی غلی پروت و.

پیشو وویل:

–په دنیا کې مې د دوو کسانو له بویه بد راځي، یو د سېرلي، بل د رحمدل، اوف! ورک يې که، سا به دې در بنده کي.

له پروړې را کښته شوه. تر هیلۍ را وګرځېده، ودرېده، د هیلۍ پر مات وزر يې سره ژبه تېره کړه.

د چرګې ناره راغله:

–هیلۍ! ولې دې واښې ورته وتلې دي، اوږده، کلکه منبوکه لرې، دومره عاجزي ښه نه ده. پیشو به دې اخېر وخوري.

هیلۍ وترهېده. په دېوال پورې يې ځان ونیو.

پیشو وویل:

–هیلۍ! یو به د چرګې نه منې، دورواغ درته وايي، له وزره راوتلې وینې دې د خولې خوند را بد کړ، بس. ستا لپاره مې وڅټله.

هیلۍ چرګې ته ور نږدې شوه. مات وزر يې له ځانه بېل نیولی و.

چرګې پیشو ته وکتل:

-بلا دې په دا سپینو سترګو شه، ټکی شرم نه لرې.

پیشو په پروړه کې ځان ته ځای جوړ کړ، غلې پرېوته.

چرګې هیلۍ ته وکتل، و بې ویل:

-نوره هم را نږدې شه!

هیلۍ ورغله.

چرګې وویل:

-له ما مه لرې کېږه، همدا ځای درته ښه دی.

غلې شوه، و بې ویل:

-ښه کیسه وکه. چېرته بې وویشتې؟

هیلۍ غریو واخیسته.

پیشو ور غږ کړل.

-مه بې پازابوه.

چرګې وویل:

پیشو! چوپه خوله ښه ښکارې.

هیلۍ ته بې وکتل، وبې ویل:

-ښه ګرانې، چېرته بې وویشتې؟

هیلۍ په غریو کې وویل:

-سهار وخته له نورو هیلیو سره په هوا کې روانه وم، اول مې په وزر کې څرېکه شوه، بیا درب راغی، پر ګڼو لوخو ورغلم

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

-بیا دې پر مخ توده ساه ولګېده، سترګې دې رڼې کړې، تور، بدرنګه وربوز دې ولید.

د هیلۍ سترګې رډې را وختې:

-پیشو له کومه پوهېږې؟

چرګې وویل:

-دلته بې تر اوسه ستا غوندې درې نورې سارایي هیلۍ هم راوړې دي، ټولو همدا یوه کیسه کوله.

هیلۍ وویل:

-هغه هیلۍ چېرته دي؟

پیشو ور غبرګ کړل:

-رحمدل وخوړې.

هیلۍ یو دم وژړل.

چرګې وویل:

-وه کم عقلې پیشو، دا خبره نو د کېدو وه!؟

هیلۍ په ژړا کې وویل:

-ما هم خوري؟

چرګې وویل:

-نه. تا به ولې خوري!

پیشو ور غبرګ کړل:

وهاب خان

-دورواغ درته وايي. ته نو څه د رحمدل د پلار لور يې. د خوراک لپاره يې ويشتلې يې. بس، څو ورځې به د رحمدل کوچنی زوی سات درباندې تېر کړي، بيا به دې کټوې ته ور واچوي، د خوندورې يخني ښوروا ورې بې، پاسته هډوکي به دې ما ته هم را ورسېږي.

چرګې ناره کړه.

-ډېر مردار مخ دې دی.

پيشو پر خپلو شونډو سره ژبه تېره کړه:

-چرګې مخ دې تور، سپينه وغړېدم، ته ووايه، د تېرو دريو هيلو هډوکي مې ونه خوړل؟

چرګه غلې شوه، د هيلۍ ژړا زور ونيو.

سېرلي چيغه کړه:

-غوږونه مو را وخوړل. خوب ته مې پرېږدئ که نه!

د سطل کړنګا راغله. چيغې شوې.

چرګې هيلۍ ته اشاره وکړه. دواړو د دېوال تر لوی سوري دباندې وکتل، يوه ځوانه نجلۍ د ړنګ سطل تر څنګ ناسته وه، ژړل يې، خپل سر ته يې لاس نيولی و. په عمر پخې ښځې له خپلو ګوتو د نجلۍ تور وېښته جلا کول.

ښځې يودم چيغه کړه:

-وه غلې، کاسيرې! سل وارې مې درته وويل چې په دې نرې، ګاچ ټيکرې کې د باندې مه وځه، خو ته د سړي لور نه شوې. تر دې خو چې لوڅه کارېز ته لاړه شې.

ښځه غلې شوه. يودم يې وويل:

-ما ته وګوره، يوولس وارې لنګه شوې يم، تر اوسه مې خدايکه له خپل سړي پرته يو وېښته هم چا ليدلی وی. د شپې هم له ټيکري سره پرېوځم، ښکلې په پرده کې ګرځم.

نجلۍ ژړل...

ښځې چيغه کړه:

-له مخې مې ورکه شه! بيا دې په دې نري ټيکري کې و نه وينم!

نجلۍ کوټې ته ننوته.

ښځې غټې دېګ ور واخيست، د غوا غولانځو ته په جګو پښو کېناسته. د شيدو له لوښي داري سره د پيشو غږ راغی:

-کوکوګله بيا ولې داسې سره ابشي؟

چرګې ور وکتل، پيشو بې تر څنګ ولاړه وه.

پيشو وويل:

-د دې خلکو ټول کارونه همداسې دي، سر ته بې پام وي، کونې ته نه. د کوکوګلې خيشتک ته وګورئ. پرې دی. دا خو په رښتيا هم ښکلې په پرده کې ګرځي.

چرګه او هيلۍ بېرته شا ته شوې. پيشو هم ورپسې ورغله. هيلۍ وويل:

-دا څوک وه؟

چرګې وويل:

-کوکوګله، د رحمدل ښځه.

غلې شوه.

پيشو ور غږ کړل:

-ولې بې زړه ور اوبه کوې، ټوله کيسه ورته وکه.

چرګې وويل:

–څه ورته ووایم؟

–ورته ووايه چې دا د رحمدل مشره ښځه ده، رحمدل یوولس اولادونه ترې پیدا کړل. دوه زامن او نهه لوڼې، خو کال مخکې بې پېغله لور په بدل ورکړه، نوې ښځه بې راوسته. رحمدل وايي چې دوه زامن مانا یو زوی، یو زوی یانې هیڅ. ښه او بده پېښېږي، نارینه باید یو درجن زامن ولري.

چرګه په خبره کې ور ولوېده:

–نو دا کیسې ولې هیلۍ ته کوې؟ د هغې بې پرې څه؟

پیشو وويل:

–هیلۍ باید هغه ثوک وپېژنی چې دا خوري، اخ! رحمدل نو د غوښې شوقي دی، میاشت مخکې بې د ژوندي پسه پر لم غاښونه ټینګ کړل.

د هیلۍ روغ وزر ولړزېد.

چرګې وويل:

–هیلۍ! چرت مه خرابوه، لوڼې بې خورې دي.

پیشو وويل:

–نو په دې وطن کې خوارې خلک کله واک لري!

هیلۍ په ژړا کې وويل:

- باید له دې ځایه لاړه شم.

پیشو وخندل:

–داسې خبره وکه چې له عقل سره جوړه وي، د رحمدل کور ځلور هسک دېوالونه لري، ور هاخوا باغ دی، ځه! له باغه هم واوښتې، له غوربور سره به څه کوې؟ له سپړمو بې ان په غره کې هم نه‌شې خلاصېدای.

هیلۍ چرګې ته نا امېده سترګې ور واړولې.

چرګې وویل:

-دومره ځان ناګاره مه اچوه. غوږور دې لیدلی دی، د رحمدل ښکاري سپی.

د هیلۍ ژړا تېزه شوه.

چرګې وویل:

-راځه چې باغ ته لاړې شو، پام به دې غلط شي.

هیلۍ په ژړا کې وویل:

-دباندې مو پرېږدي؟

-هو، یوازې سېرلی منع دی، د تاکونو پاڼې خوري.

د پیشو غږ راغی:

-هیلۍ، که زما منې د رحمدل له سترګو لرې ګرځه! د دې خلکو د پام کار دی، وبه دېویني، یو وار به بې د هیلۍ ښوروا ته زړه وشي.

چرګې ورو وویل:

-هلئ بچیانو خوب مو ډېر وکړ. راځئ! باغ ته ځو.

د چرګې د ټېر له پستو بڼکو دوه ژېړ چرګوړي را ووتل. چرګه مخکې شوه، له سېرلي پرته ټول له سوري ووتل. هیلۍ شا و خوا وکتل، یوه دېوال ته کتار خامې کوټې ولاړې وې.

پیشو ژېړې غوا ته ور وګرځېده. و یې ویل:

-غوا غولنې! ډېر مغرور مخ دې نه دی نیولی!؟

د غوا غټې سترګې رډې را وختې.

پیشو وویل:

-ولې داسې په ټره کې يې؟ څه دې کړي؟ په هضم شويو خوړو له سره شخوند وهې.

غوا رمباړه کړه:

-اخ! تږلې يم، که نه درکې ختلم.

پيشو وويل:

-شکر! ځينې کسان همداسې تږلي ښه دي.

په چرګه او هيلۍ پسې چابکه روانه شوه.

له کوره باغ ته کوچنی ور ور پرې و. په کور کې شين ډکی نه ښکارېده، خو باغ ګڼ تاکونه لرل، بل سر ته يې د توتانو زړې ونې ولاړې وې.

هيلۍ يو ناڅاپه منډه کړه، د لښتي رڼو اوبو ته ور ولوېده. اوږده ژېړه مښوکه يې د وزر په لندو ښکو کې ننه ايسته.

چرګې ورغړ کړل:

-په اوبو کې همداسې لاندي ځه! لښتی د توتانو سيوري ته تللی دی.

چرګې يو دم چيغه کړه. په منډه د خپلو چرګوړو مخې ته ودرېده، سترګې يې رډې راوختې، شا و خوا يې وکتل، سړه ساه يې وايسته، د يوه چرګوړي له ژېړې مښوکې يې د انګورو غوره لرې کړه. ورو يې وويل:

-پام ! دنيا ته نوي راغلي ياست، فکر کوئ چې ټول مو د مور غوندې مهربانه دي، رحمدل نه پېژنئ! خام به مو وخوري.

پيشو وويل:

-چرګې! زه خو اوږدغوږي ته وايم.

چرګه له خپلو چرګوړو سره د لښتي پر ژی روانه شوه.

ناڅاپه د يوه چرګوړي پښه وښوېده، چرګې نارې کړې، هيلۍ په بېړه بېرته را وګرځېده، اوږده غاړه يې ور وغځوله. د چرګوړي وزر يې په خپله مښوکه کې ونيو، وچې ته يې را وايست.

چرګوړي وښوخل، چرګې ژړل...

پیشو وویل:

-چرګې! ښه مور نه یې!

سپي وغپل، پیشو ونې ته وخته. سپی لاندې ورته ودرېد. خوله یې پورته ونیوله، څو ځله یې وغپل.

پیشو وویل:

-ډېر بد مخ دې دی. د موږکانو زار (زهر) به درته پیدا کوم.

سپی هیلۍ ته ور وګرځېد. هیلۍ وارخطا وه. سپي خپلې اوږدې شونډې ویړې کړې، هیلۍ ته یې سپین غاښونه ور وښوول، پوه یې کړه چې لرې تګ یې په خیر نه دی.

هیلۍ لړزې اخیستې وه.

سپی روان شو.

چرګې وویل:

-هیلۍ، که ته نه وای، زوی به مې مړ و.

پیشو له ونې را کښته شوه. ټول د توتانو خوا ته ورغلل. نجونې وې، ځینو جامې پرېمنځلې، نورو غالۍ ته برسونه نیولي وو.

یو دم یوې له رنګه سرې پېغلې منډه را واخیسته. هیلۍ یې له اوبو ور پورته کړه، پر خپل مخ پورې یې ونیوله. و یې ویل:

-اخ! ځار، څومره ښکلې.

بله نجلۍ راغله، د هیلۍ وزر یې وکوت. له یوې ټوټې یې تراډه وایسته، وزر یې وتاړه.

دواړې بېرته لندو جامو ته ورغلې.

پیشو وویل:

–په دې کور کې زړه شوم، خو د یوې هم داسې مینه نه راباندې راغله.

چرګې ور غږ کړل.

–نه اخلاق لرې، نه رنګ. مینه خو دلیل غواړي.

پیشو ناره کړه:

–خدای خو هسې خره نه يې پیدا کړې، له پټارۍ را دې خوا شه.

هیلۍ مخ ور واړاوه، خره تر یوې ونې لاندې ولاړه وه، لړ ور ها خوا پر یوه ټیټ لرګي باندې ټومبل شوې زړې ټوټې باد رپولې.

هیلۍ چرګې ته مخ ور واړاوه:

–پټارۍ؟

چرګې وویل:

–د رحمدل مشره لور یې همدلته پرېمنځله، دا خلک د مړي د پرېمنځلو ځای ته پټارۍ وايي.

پیشو خرې ته ورغله، ترې را تاو شوه، و يې ویل:

–زړه مې دی چې په دا تور کوناټې دې کلکه خوله در ولګوم.

چرګې ور ناره کړه:

–وه مردار خورې، پخوا خو داسې بې‌ادبه نه وې، څه درباندې وشول. لکه چې دا پوچې خبرې دې له رحمدله زده کړې!

پیشو وویل:

–خرې ته دې پام دی!؟ داسې مظلومه قواره يې نیولې چې ستا به هم غوسه ورته راشي.

چرګې وویل:

-تر تا خو اوس هم ښایسته ده، ورته وګوره، غټې تکې تورې ښېورې سترګې لري.

پیشو وویل:

-سترګې یې څه کوې، دومره غټه ده، خو پرون کوچني سپي سپکه کړه، د زړه دربا یې رحمدل هم اوربدله.

خرې وویل:

-نو څه مې کړي وای؟

-یو څه زړوره شه.

-څنګه؟

-اوس به یې در وښیم.

پیشو ونې ته وخته، سپي ته یې ور ناره کړه:

-اوږد غوږې، خرې کنځلې درته وکړې.

سپی په سترې سا راغی.

پیشو وویل:

-خره وایي چې د سپي ډېر سپی مخ دی.

سپی وغرېد.

-خرې، رښتیا؟

نږدې ورغی. د خرې اوږده غوږونه لړزېدل.

پیشو وویل:

-خرې! شا ور واړوه، خولې ته یې سمه مضبوطه لغته ورکه.

خرې له وېرې ډکې سترګې پورته پیشو ته ونیولې.

وهاب خان

پیشو وویل:

-زما خبره ومنه. نه تاواني کېږې.

خره یو وارې پورته وغورځېده، سپي کوړنچ وهل، پر ونه ورغی، درب. ولوېد. بېرته پورته شو، منډه یې واخیسته.

پیشو له ونې را ټوپ کړل، خرې ته ورغله:

-ځومره اسانه وه. عاجزي هر وخت په درد نه خوري. د سپي به دا لغته ټول عمر په زړه وي. بیا به پورته درته و نه ګوري.

هیلی نجونو ته وکتل، و یې ویل:

-چرګې! دا ټولې د رحمدل لونې دي.

پیشو چیغه کړه:

-چوپ.

پرېوته، پر چمن یې غوږ کېښود. ګڼو وښو ته پر ټټر ور وښوییده، یوه شېبه غلې وه، بیا یې یو دم ملا سره راټوله کړه، ټوپ یې کړ. بېرته راغله. په غوسه یې وویل:

-چرګې، دا تا هوښیار کړي دي.

-ځوک؟

-موږکان. زما تر ټوپ له مخې سوري ته ننوت. پرون هم له یوه سره غرېدې.

هیلی وویل:

-موږک له تا ډارېږي، ته له سپي، ولې؟

پیشو لمر ته پرېوته، و یې ویل:

-هیلی! ته خو تر خرې هم کم عقله یې. موږ د یو بل دښمنان یو.

–خو ما څو ځایه موږک، پیشو او سپي ګډ سره لیدلي دي، د انسانانو په کورونو کې اوسېدل، د یو بل ښه دوستان وو.

چرګې ورو وویل:

–هیلی! ستا لپاره وایم. بل ځای داسې ساده خبره مه کوه!

د خندا غږ راغی، دواړو ور وکتل، پیشو په چمن کې رغړېدله. وروسته یې په خندا کې وویل:

–هیلی! څه دې وفرمایل؟

–څه چې دې واورېدل، خو زه رښتیا وایم، ما نیمه دنیا لیدلې ده، په ډېرو ملکونو کې مې د خلکو په منځ کې ژوند کړی.

د پیشو خندا زور ونیو.

چرګې وویل:

–هیلی! پټه خوله دې ښه وه. هوښیاره مالومېدې.

هیلی وویل:

–رښتیا وایم. هر ځای خو رحمدل دوی نه‌شته چې د هوا مرغان لا نه دي ترې پاتې. په نوره دنیا کې انسانان د مرغانو عزت کوي. خوراک ور اچوي، له لیدو یې خوند اخلي. ما ته وګوره، تېر ټول منی مې د یوه ښار په منځ کې تېر کړ. لوی پارک و. پراخ ډنډ یې درلود، سلګونه مرغان پکې اوسېدل. ما په خپله مښوکه د انسانانو له لاسونو بیسکېټ را اخیستی دی.

پیشو وویل:

–هیلی، ګوره! زه خره نه یم.

خرې وویل:

–پیشو، لغتې ته دې زړه شوی؟ دا څووم ځل دی چې ما توهینوې.

پیشو وویل:

-خرې! توبه مې ده، کاشکې مې نه وای زړوره کړې. د ځینو پوهول تر ګټې، تاوان لري. ښه هیلۍ! چټیاټ دې خلاص شول؟

:هیلۍ وویل

مه بې منځ، خو له موږ سره به انسانانو عکسونه اخیستل. د چا له لاسه چې به مو ډوډۍ واخیسته، خوشاله به وو.

هیلۍ غلې شوه. چرګې ته یې وکتل، و یې ویل:

-ځواب دې را نه کړ، دا ټولې نجونې د رحمدل لونې دي.

-هو. خو هاغه یوه یې دویمه ښځه ده.

-کومه؟

-هاغه چې تر نورو یو څه ګوښې جامې پربمنځي. هاغه د سره مخ، شنو سترګو او ژېړو وېښتو واله در ښیم.

هیلۍ وویل:

-هغه خو وړه نجلۍ ده.

-بس! د رحمدل د دویمې لور همزولې یې وګڼه. خو و یې کړه.

هیلۍ نجونو ته وکتل، و یې ویل:

- په نوره دنیا کې په دې عمر د نجونو خولې له خندا نه سره ټولېږي، خو دوی تروې ټنډې نیولې. ولې؟

-دا نجونې له خندا منع شوې دي. هاغه د تور ټکري نجلۍ وینې؟

-هو، سپین مخ او خړې سترګې لري.

-نه، ور ها خوا. هاغه شین خالی چې له ټکري یې پېچلي وېښته را وتلي.

-و مې لیده.

–میاشت مخکې بې په ګودر کې په زوره خندلي وو. دا خبره یوې کلیوالې کوکوګلې ته کړې وه. کوکوګلې د دې نجلۍ مخ پر ځمکه ور وسولاوه، ورته ویل بې چې ولې داسې مسته یې. یارانې ته دې زړه شوی.

دلته د نجلۍ له خندا هم د شهوت مانا اخیستل کېږي. خندا یانې بې‌حیایي.

پیشو وویل:

–چوپ شئ، د موږک چونې نه اورئ!

ټول غلي شول.

یو دم په اوبو کې چړپا شوه. ټولو ور وکتل، یوه دوولس کلن هلک دویمه نجلۍ هم لښتي ته ور ټېله کړه، دوې نجونې په بېړه له اوبو راوختې. هلک خندل، خو لندې نجونې لړزې اخیستې وې. یوې بې ژړل.

پیشو وویل:

–زما سترګې تر تاسې تېزې دي، د نجلۍ شونډه وینې ده، په هماغه ځای کې د لښتي ژۍ راوتلې تیرې لري.

هیلۍ وویل:

–نجونې ولې څه نه ورته وايي؟ دواړې تر هلک پیاوړې دي، یوه یخ رپوي، بله ورته ژاړي.

پیشو وویل:

–دا باتور نومېږي.

–څه مانا؟

–یانې تورزن، بس، سرونه پرې کوه. د دې خلکو ډېر نومونه لا وحشتناکه دي. باتور د کوکوګلې دویم زوی دی.
نجونې د رحمدل او کوکوګلې له ډاره څه نه‌شي ورته ویلای. یوه ورځ بې یوې خور له باتور سره مازې خبره اړولې وه، پلار بې شنو لښتو ته واچوله، ویل بې چې تاسې ټولې یوه خوا، باتور بله خوا. ټولې به د باتور بچک پښو ته حلالې کم.

چرګې وویل:

–هاغه دی، رحمدل هم راغی.

په تاکونو کې یو چاغ سړی ودرېد. ګېډه یې تر ده نیم ګز مخکې را وتلې وه.

پیشو وویل:

–هیلی، همدې سړي ښکاري ټوپک درته ونیو، چخړنه سترګه یې پټه کړه، ټک، چیووووو، بوڅه یې را واړولې.

هیلی تر ونې پټه شوه.

پیشو وویل:

–زړه دې غټ ونیسه! له دومره لرې دې نهویني.

یو دم د کور د خوا له دروازې یو ځوان راغی. له رحمدل سره ودرېد. څه یې وویل، بېرته تر دروازې ووت.

پیشو وویل:

–دا یې مشر زوی دی، یو ویشت کاله عمر لري، غیرت نومېږي، خو د شپې له ډاره بولو ته نه‌شي را وتلای. تر اوسه لا کوکوګله په چوتره کې ورته ولاړه وي.

غلې شوه، له لرې یې رحمدل ته وکتل، و یې ویل:

–د رحمدل برېتونه داسې په اسانی نه ځړېږي. یوه خبره خو شته.

بېرته دباغ دروازه خلاصه شوه. غیرت یو پسه تر غوږونو نیولی و.

پیشو وویل:

–باید پوه شم.

تر لښتي یې ټوپ کړل، د تاکونو په جووه کې یې منډه واخیسته. پسه ته نږدې ودرېده.

رحمدل وویل:

–غیرته زویه! ولې ورته ګورې!؟ مریض پسه چا جوړ کړی! ورشه، چاړه راوړه!

پیشو پسه ته ور نږدې شوه. و یې ویل:

-سر خو دې غټ دی. څه بلا وهلی یې؟

پسه مړې سترګې ور واړولې:

-ښه نه یم، د خولې خوند مې بد دی، دا دوې ورځې مې د وښو څکه نه ده کړې.

غیرت اوږده چاړه راوړه.

رحمدل په جګو پښو کېناست. چاړه یې یوې ښوی ډبرې ته ونیوله.

پیشو وویل:

-شېبه وروسته به په همدې چاړه مری در پرې کړي.

پسه وچونګېد. سترګې یې له اوښکو ډکې شوې.

غیرت وویل:

-شیرین اغا! په دې پسه مو د خدای زور پیسې ورکړې دي، پوره لس زره اوغانی. یو څه وخت به لا نور هم ورته وګورو.

رحمدل وویل:

-نه وینې چې سېکه یې ختلې ده؟

پیشو وویل:

-پسه! غواړې چې له چاړې خلاص شې؟

پسه وویل:

-هو.

-په رحمدل منډه ور واخله. مناسب ناست دی، غټه ککرۍ دې د رحمدل کوناټو ته سیخېدای شي.

پر پسه لړزه راغله.

پیشو وویل:

-هسې دې هم وژني، زما خبره ومنه.

-له وسه مې نه کېږي.

-بس، د ژوند لپاره دې وروستی قوت سره را ټول که.

پسه، د مخې په ښنبه ځمکه وګروله، چټکه منډه یې واخیسته، درب شو. رحمدل د انګورو تر یوې ښنبتې هوايي تېر شو، په دويمه کې يې دوړه پورته شوه.

غیرت په خوشالي ناره کړه:

-شکر خدایه! پسه جوړ تیار دی، له تاوانه بچ شوو.

دوړه کېناسته، د رحمدل پټکی په غاړه کې پروت و، پکه ککری يې له خاورو نه برېښېده.

پیشو، پسه ته ورغله، و یې ویل:

-په دنيا کې کمزوری مخلوق ژوند نهشي کولای، زړور به یې. هله، مازې د یوه تاک پاڼه په خوله کې ونیسه. دا به دې د اشتها د درلودو نښه وي.

پسه په زحمت یوه پاڼه ور وشکوله، مازې څوکه یې په غاښونو کې تکیه کړه.

پیشو ور غږ کړل:

-اوس نو لږ موسک شه، خندا يانې د پوره صحت نښه.

پسه سپین غاښونه را وایستل، پاڼه ولوېده. غیرت یې تر غاړې لاس تاو کړ، له پسه سره کلا ته ننوت.

پیشو بېرته د توتانو سیوري ته ورغله. و يې ویل:

-چرګې، هیلې څه وايي؟

چرګې وویل:

-ناپرېتې ولې. وايي چې دلته ولې نجونې مکتب ته نه ځي؟

پيشو په چمن کې اوږده وغځېده. خرې ته يې وکتل:

-سپږمې خو دې غتې دي، وږې يم، د کوم مورک بوی دې نه دی حس کړی؟

خرې په غوسه ور وکتل.

هيلی وويل:

-رښتيا وايم.

پيشو وويل:

-څه؟

-په نوره دنيا کې نجونې درس وايي، دا نجونې ولې له مکتبه پاتې دي؟

پيشو کېناسته:

-هيلی! ډېره ساده ګله يې، کم عقلې پوښتنې مه کوه. دلته لا هلکان په سخته مکتب ته پرېږدي، نجونې خو پرېږده.

يودم ودرېده، وبې ويل:

-راځه!

هيلی ګردې حيرانې سترګې ور واړولې:

-چېرته؟

-راځه چې د دې وطن د نجونو د ژوند مازې يوه شېبه در وښيم.

رهي شوه. دواړې پتاری ته ودرېدې. پيشو وويل

-دا نجيبه نومېده. تر شيدو سپينه وه. تر پنير پسته. شنې، غټې رڼې سترګې يې درلودې، په هفتو هم نه لمبدېده، خو اوږده تور وېښته يې خدايي ځلېدل. د زيږو وېښتو هر تار يې د خياطي د ګوګړی تر تاره ډبل و. درې کاله مخکې يو دم

ناروغه شوه. سترګو يې تورې حلقې پيدا کړې. نه يې ډاکټر وليد او نه يې چا پوښتنه وکړه. نجلی ورو ورو ډنګرېدله، اخېر يوازې پوستکی پاتې شوه.

مور او پلار يې خفه وو، خو د نجلی ناروغي يې زړونه نه خوړل، بله اندېښنه ور لوېدلې وه. دلته چې څو مشره خور نه وي واده شوې، دويمه يا درېيمه يې څوک نه غواړي.

څلور هډوکي ناروغې نجيبې ته به نو کوم رويبار راته!

وخت ووت. د نجيبې له رغېدو يې هيله وخته، دواړو د نجلی مرګ د کور پرده ګڼله.

يو سهار مې د کوکوګلې چيغې واورېدې، ورغلم، نجيبه مړه پرته وه. خدای خبر، ما لا تبر مازديګر وليده. په ولاړو يې لمونځ کاوه. سجدې ته چټکه ورتله.

نجيبه يې همدلته پرېمنځله، مور يې د نورو ښځو تر مخ خاورې بادولې، ځان يې له خوراکه لوېدلی ګاڼه، خو ما پخپله وليده، پټه به دالان ته ولاړه، د پنځو نفرو حق به يې وخوړ. د دې خلکو ټول کړه وړه لباسي دي.

پيشو غلې شوه.

هيلی وويل:

–خو د نورې دنيا خلک داسې نه دي، يوه ورځ مې په ډنډ کې لامبو وهله. څلور کسان راغلل، ښځه، سړی او دوې وړې نجونې. نجونو په توپ پسې منډې کړې، خو سړی او ښځه نږدې د لرګي پر اوږده څوکۍ راته کېناستل. له خبرو يې پوه شوم چې د نجونو مور او پلار دي. دواړه د خپلو اولادونو په صحت غړېدل، نجونې تکې سرې، چاغې، روغې جوړې وې، خو دوی سره ويل چې د نجونو د ډاکټر د چيک اپ وخت را نږدې دی، له بانکه پور اخلو، دواړې بايد له سره تر پښو معاينه شي.

پيشو وويل:

–خو رحمدل او کوکوګله داسې نه دي. راځه.

دواړې لښتي ته ورغلې، نجونو ته نږدې کېناستې.

پيشو وويل:

-د رحمدل دویمه لور بې په بدل ورکړه، تېره میاشت راغلې وه، مور ته یې بدې ورځې کولې، ویل یې چې پنځوس کلن مېړه مې پوړري دی، د ورځې مې درې ځله لښتو ته اچوي، په کور کې یې هیڅ هم نه را پرېښودل، زما له دې ځایه وړې د واده ګاڼه خو پرېږده، ان پیالې یې لا خرڅې کړې، خو مور یې ورته وویل چې نه، مېړه حق درباندې لري، خپل کور یې دی، که دې مړه هم کړي، عزت ته به یې ګورې.

لور یې چیغې وهلې، ویل چې خبره له عزته تېره ده، ټوله ورځ د ولسوالي په بازار کې سوال کوي، په خاورو او ډېران کې له سپو سره پروت وي... خو کوکوګلې ورته ویل چې له خپل نصیبه یې وګنه، اوس دې نصیب په هماغه کور کې لیکل شوی دی، جنازه به دې ترې وځي. دا خلک خپل ټول حماقت یا په نصیب ور اچوي یا په شیطان.

پیشو غلې شوه. و یې ویل:

-دا مخامخ یې درېیمه لور ده. سایره نومېږي.

یو دم یې هیلی ته وکتل:

-ته یو وار لمر ته شه.

هیلی حیراني سترګې ور واړولې.

پیشو وویل:

-نه دې خورم.

هیلی لمر ته ودرېده.

پیشو وویل:

- وزرو دې اوه رنګه رڼا پیدا کړه، اوس نو د سایرې وېښتو ته وګوره! ستا د وزرغوندې ځلېږي، خوارکی نه ده خبره، رحمدل یې په پټه د سودا خبره کړې. بس! مالګه (شیریني) یې یوازې جوړجاړي ته ماتله ده، رحمدل یو ویشت لکه ولور غواړي، کونډ تر اتلسو لکو ور پورته شوی دی. کونډ له اولې ښځې هم اولاد نه لري. ډاکټر ورته ویلي دي چې مشکل په تا کې دی، وچ یې، خو کونډ یې نه مني. خیر، کونډ څه تاوان کوي! که یې اولاد ورته پیدا کړ، وا وا، که نه، په داسې ښکلې پېغله خو به یې سات تېر وي، که وتښتېده، واېې به چې مرداره ده، هلئ، ولئ یې.

د لته د نجلی د مرګ پوښتنه نه‌شته. بس! یوازې د مردارې ټکی ور پورې وتړه. ټک، پر تندي یې وله.

هیلی وویل:

–خو په نوره دنیا کې نجلۍ خپل واک لري، تر اتلس کلنۍ خو بې قانوني ودېدا جواز نه لري، وروسته بې هم خپل زړه. واده کوي، نه بې کوي، څه وخت بې کوي، له چا سره بې کوي! خپله خوښه بې ده.

پیشو وویل:

–دا خبرې نو بیا رحمدل دوی ته کوپر ښکاري. اوس پوه شوم چې په رښتیا دې نیمه دنیا لیدلې ده. رحمدل خبرونه نه قضا کوي، ډېر وخت راډیو اوري، زه هم کله کله ورته ناسته یم. یوه ورځ بې په راډیوکې هم ستا خبره وکړه، خو رحمدل نسوار تو کړل، د راډیو ستن بې واړوله، په غوسه بې وویل چې د انګرېز بچیان د کوپر قانون راښیي.

پیشو غلې شوه، دریو نورو نجونو ته بې وکتل:

–زرمینه، نوریه او ګلالۍ هم هاغه دي غالۍ پرېمنځي، غټوکې ښکاري. نورې دوې ورې خویندې بې په کور کې دي. یوه بله بې په وړکتوب کې مړه شوه، د دوو میاشتو وه، کوکوګله په خوب کې وربادې ور اوښتې وه.

واښه وښورېدل. پیشو ور وکتل، د خرې ډنګرې پښې وې.

پیشو وویل:

–خرې، اعصاب مې مه را خرابوه، بیا به وایې چې درباندې ګرمه یم. لرې لرې ودرېږه، د خولې دې بد بوی ځي.

چرګه هم له خپلو بچوښو سره راغله.

هیلی وویل:

–د رحمدل دا دویمه ښځه ښایستوکې ده، خو غاړه بې سره ښکاري، ولې؟

پیشو وویل:

–نیازۍ نومېږي. دا د رحمدل د ځپېړې ننبه ده، رحمدل درانه لاسونه لري، خدای که بې د ځپېړې ننبه میاشت هم ورکه شي.

هیلی وویل:

-ولې؟ نیازی څه کړي وو؟

-پیشو چرګې ته وکتل:

-چرګې، چوچوڼي دې لرې که، بیا راته و نه وایې چې بې‌ادبه یې، د ماشومانو خبرې نه دي.

چرګه له خپلو چرګوړو سره لاړه.

پیشو وویل:

-دوې شپې مخکې دباندې په خوړو پسې ګرځېدم، شپه وه، خو سپوږمۍ ته د موږک بربت هم ښکارېده. د رحمدل غوسه‌ناک غږ راغی، په کړکۍ کې ورته کېناستم. یو ځای پرده چوله وه. رحمدل له نیازۍ مچکه غوښته، ساده مچکه نه وه، له شونډو یې خوله اخیسته، خو د نیازۍ زړه نه و. رحمدل ته غوسه ورغله، له ناړو سره یې شنه نسوار بادېدل. بیا یې د ښځې غاړې ته کلکه څپېړه ورکړه. ویل یې چې یا د مېړه حقوق نه دي در مالوم، یا کوم بل یار لرې.

خرې وویل:

-نیازۍ ملامته ده، ټکه خو نه لوېده. پردي سړي خو خوله نه ترې غوښته.

پیشو ور وکتل، له ډېرې غوسې یې د برېتو تارونه نېغ ودرېدل. و یې ویل:

-خرې، سترګې دې پټې کړه.

خرې په حیراني ورته کتل...

پیشو وویل:

-زما خبره ومنه.

خرې سترګې پټې کړې.

پیشو وویل:

-همدا اوس دې په ذهن کې د رحمدل څېره در تېره که.

-را تېره مې کړه.

-رحمدل درغی.

خرې وويل:

-راغی.

-مخ ته بې خپلې غتې، له وېښتو ډکې سپږمې او تورې ډبلې شونډې در نږدې کړې.

-دا بې را نږدې. نو څه!؟

-یو دم بې ستا پر پلنو تورو شونډو، خپلې لندې شونډې کېښودې. د رحمدل له نسوارو ډکې ترخې لاړې خولې ته درغلې...

خرې کانګې کړې، مخ بې واړاوه. تر ډېره بې زړه هسکېده.

هیلی وويل:

-بدمرغه ښځه. له دې سره به څوک شپه تېره کې.

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

-ولې نصیب!؟ نصیب به شپه ورسره تېروي، دا خلک هر څه په نصیب پورې تړي، رحمدل بې په نصیب کې و. نیازی به تر مرګه همدې مردارخور نصیب ته ناسته وي.

هیلی وويل:

-په نوره دنیا کې هم ښځه او مېړه له یو بله مچکې اخلي، خو دوی تر ویدېدا مخکې غاښونه پاک پرېمنځي. د دواړو په سرو شونډو او سپینو غاښونو د چا مینه راځي. ان ځینې بې له ګډې ویدېدا مخکې تر اوبو وځي، سپري وهي.

پیشو وويل:

-خو دلته رحمدل دوی دي. له تخرګو به بې د خولو خوړسکې خېژي. خوله به بې د تفداني بوی ورکوي، له اتلس کلنې نجلی به خوله غواړي. توبه.

غلې شوه، و بې ویل:

-ورته وګوره! د نیازۍ سرې شونډې او سپین غاښونه به دې د رحمدل پر تورو شونډو او چینجنو غاښونو ولوربږي!؟ د رحمدل تر پنډو تورو شونډو خو د خرې شونډې ښایسته دي.

پیشو خرې ته وکتل، و یې ویل:

-خرې! تا ته به خوله درکم، خو رحمدل ته نه.

خرې ته غوسه ورغله.

-نه کرارېږې؟

چرګه له خپلو چرګوړو سره راغله، و یې ویل:

-پیشو! مردارې خبرې دې خلاصې شوې.

پیشو وویل:

-که څوک واقعیت ووايي، مردارې یې بولي.

د رحمدل ناره راغله:

-وه د غوا لورانو، ډوډۍ نه راوړئ، سره غرمه مو کړه.

ټولو ور وکتل، رحمدل د تاکونو په منځ کې را روان و. نجونې ودرېدې، هیلۍ تر خرې پټه شوه.

رحمدل راغی، یو دم یې چیغه کړه.

-څه د سپي سترګې مو راته نیولې دي، انسان مو نه دی لیدلی. یوه ګوله زار (زهر) راوړئ که نه؟

پیشو په ملنډو وویل:

-اه! انسان!؟ په هر چا پورې د انسان نوم پورې وي.

نیازۍ سپین لاسونه لښتي ته ور ټیټ کړل، د روانو رڼو اوبو سر د پوډرو څګ واخیست. ښځه د وړې دروازې خوا ته ورغله.

رحمدل د ونو سیوري ته پر لیمڅي کېناست. کړپا راغله، یوې وړې نجلۍ تر ځان غټ چلمچي را اخیستی و. تر شا یې بله نجلۍ له دسترخان سره را روانه وه.

هیلۍ وویل:

-رحمدل همدلته ډوډۍ خوري؟

پیشو ځواب ورکړ:

-هو، پخوانی عادت یې دی، د هوا له ګرمېدو سره یې د غرمې ډوډۍ په باغ کې وي.

رحمدل چیغه کړه!

-څه ته ګورې!؟

وړې نجلۍ له لښتي بدنی ډکه کړه. چلمچي یې ورته کېښود، د رحمدل له لاسونو خړې اوبه تویې شوې.

هیلۍ وویل:

-رحمدل خو په لښتي کې هم خپل لاسونه پرېمنځلای شوای. دوه ګامه لرې نه دی، دې وړې نجلۍ ته وګوره! له کوره یې تر ځان غټ چلمچي راوړ.

پیشو وویل:

-دا نو بیا رحمدل ته خوند نه ورکوي، دا خلک په چلمچي کې خپل عزت ویني.

نیازۍ له دوو کاسو سره راغله، ټوډه یې ووهله، خو ځان یې قابو کړ.

رحمدل ور ناره کړه:

-ولې دومره هوایي یې، څه خبره ده! کوم یار دې در په زړه شو! ځمکې ته نه‌شې کتلای؟

ښځې دسترخوان هوار کړ، غبرګې کاسې یې پرې کېښودې.

پیشو پر خپلو شونډو ژبه تېره کړه.

-اخ! د پسه سر.

هیلۍ ور وکتل، په یوه کاسه کې له لندې ډوډۍ مړ تاو پورته کېده، بله د پسه سلامت پوخ سر نیولې وه.

پیشو وویل:

-خرې! شکر وباسه چې حلاله نه یې، که نه اوس به دې له کاسې تورې سپرمې راوتلې وې.

خرې یوازې ور وکتل.

د رحمدل دواړه زامن راغلل.

مشر یې دسترخوان ته ورغی، باتور هیلۍ له څمکې ور ور واخیسته، و یې ویل:

-والوځه.

هیلۍ یې پورته واچوله، پر ځمکه ولګېده، کغ یې کړل.

باتور دسترخوان ته ورغی.

هیلۍ د پیشو تر څنګ عاجزه ودرېده، سترګې یې ډکې وې.

پیشو وویل:

-خوا مه بدوه، د دې خلکو همدا ساتېرې ده.

د رحمدل غږ راغی:

-باتوره بچکه! لاس درنه هېر شول.

هلک چلمچې ته کېناست.

رحمدل ناره کړه!

-مړې سترګې دې راته نیولې دي، ړنده یې، هلک ته د لاس اوبه ور واچوه.

نیازۍ په منډه راغله، بدنۍ یې ور پورته کړه.

د رحمدل له لاړو سره لنده ډوډۍ باد شوه:

-لانت (لعنت) دې پر تا وي، ډېرې سپې سترګې دې دي، ښوروا ټکی مالګه نه لري.

نیازۍ لړزې اخیستې وه.

رحمدل کاسه پورې وهله، غوښه یې ور نږدې کړه.

پیشو وویل:

-مخ دې بې تور شي، غوښې ته یې چل جوړاوه.

پیشو ځوانې ښځې ته وکتل، د ښځې ډکې سرې شونډې سره سرېښ وې، خو له سترګو یې مړې اوښکې بهېدلې.

پیشو وویل:

-بلا دې پرې وګرځه.

د هیلۍ غږ راغی:

-په کاسه کې سلامت سر پروت دی، دا خو به سړي وخوري، ښځو ځان ته بل دېګ باندې کړی؟

پیشو وویل:

-نه، ښځې به په پاتې شوې ښوروا کې یوه بدنۍ اوبه ور اضافه کړي، دوی ته یوازې لنده ډوډۍ ور رسېږي.

-ولې؟

-مه پسې ګرځه. نیازۍ ته وګوره، سلامت رحمدل یې په یوه اوښکه نه ارزي.

غلې شوه، و بې ویل:

-که مې واک درلودای، رحمدل مې یې پېښو ته حلالاوه. اخ! نصیب، نصیب، نصیب. د رحمدل سترګو ته وګوره! د کربوړې غوندې ګردې سترګې یې یو تار باڼه نه لري، خو د ښځې ښورو غټو سترګو سم سیوري جوړ کړي دي، ورته ځیره شه، لمر یې پر سر ولاړ دی، پر نیمایی غومبرو یې د بڼو سیوري راغلي دي. هیلۍ! غاړه یې ستا تر غاړې اوږده

ده، خو د رحمدل سر په اوږو پورې نښتی. د رحمدل پښې دې خدای نه درویني، پرون یې د پوندو چاودو ته ستن نیولې وه، ګنډلې یې.

پیشو غلې شوه، و یې ویل:

–که ښایسته ځوان وای، همدا اوس مې د رحمدل سر د لښتي په اوبو کې مانده، ده به له چاودو ډکې پښې وهلې، لاسونه به یې خوځول، په اوږدو خیرنو نوکانو به یې ځمکه کیندله، خو ما به تر هغو نه پرېښوده چې په اوبو کې یې له تورو شونډو اخېري ډومبک نه وای راوتلی. بیا مې نیازۍ په غېږ کې اخیسته. د باغ تر دېوال مې اړوله. غر، ځنګل، دښته، فرق یې نه کاوه، خو داسې ځای مې وړه چې بنیادم نه وای.

ما به د نیازۍ پر زنګانه سر ایښوده، خلاص، پاسته وېښته به یې زما پر مخ پراته ول، دې به مچکې رانه اخیستې، ما به نخرې کولې، اخ، څه عاشقانه فضا!

غلې شوه. و یې ویل:

–توبه! ښه ده چې انسان نه یم، رحمدل به وای.

چرګې او هیلی وخندل.

پیشو وویل:

–خرې! ستا وربوز ولې ځړېدلی دی. تر اوسه مې یو ستا خندا ونه لیده یو د رحمدل.

د رحمدل غږ راغی:

–دا سر مات که.

نیازۍ په لړزانده ګامونو ورغله. د پسه سر یې ور واخیست، لښتي ته نږدې یې ډېره ورته ونیوله. بېرته راغله، د پسه ککرۍ یې ځنډ وهله، په کاسه کې سپین چکۍ ماغزه ولوېدل.

رحمدل په خوند وویل:

–باتوره بچکه! درواخله، ماغزه به دې قوي شي.

هیلی وویل:

باتور مکتب ته ځي؟

-پیشو ور وکتل:

-نه، تر ځلورمه یې ووایه، پلار یې منع کړ، ویل یې چې په مکتب کې به څه زده کې.

هیلی وویل:

-ښه، ما فکر کاوه چې د درس د زده کېدا لپاره به قوی ماغزه ورته غواړي

پیشو وویل:

-که د پسه ماغزو، ماغزه قوي کولای، نو رحمدل به اوس طیارې جوړولې. د ولسوالي په بازار کې یې له یوه قصاب سره ویل کړي، په هفته کې د ترکي پسونو دوه-درې غټ سرونه ورته را لېږي.

وړه نجلی راغله، ودرېده، د باتور غتې ګولې ته یې وکتل، پر سپېرو شونډو یې ژبه تېره کړه.

رحمدل وویل:

-تکې سپینې سترګې دې راته نیولې دي. په مخ مې مینه یې.

یو دم یې چیغه کړه:

-ورکه شه!

نجلی منده واخیسته، سایرې ته ورغله. خور یې د صابون په اوبو ککړې سپینې متې ترې تاو کړې، پر خپل ټتر پورې یې ولګوله. له تندي یې مچه واخیسته.

د وړې نجلی سترګې له اوښکو ډکې وې.

سایرې وویل:

-اه خوربې! بس، یو څو جوړه کالي لا تر اوبو باسم، بیا به خوندوره لنده ډوډۍ خورو، سمه ده!؟

نجلی هماغسې نا امېده ولاړه وه.

سایرې وویل:

-ها، دا ټیکرۍ په اوبو کې ووهه.

رحمدل ناره کړه.

ـسترګې نه لرئ. دا کاسې پښې لري؟ پخپله به ځي!؟

نیازۍ په منډه ورغله، کاسې او دسترخوان یې ټول کړل، د نارینه‌وو لاسونه یې ور پرېمنځل.

د رحمدل دواړه زامن تش لاس کور ته لاړل.

ځوانې ښځې کاسې او دسترخوان ور واخیستل، روانه شوه. رحمدل پسې ور غږ کړل:

-چای او ټوپک درسره راوړه.

هیلۍ یو دم ړنګه شوه.

پیشو وویل:

-مه وارخطا کېږه، تا ته یې نه دی راغوښتی. رحمدل د ورځې یو ځل خپل چره‌یي ټوپک پاکوي.

رحمدل اوږد ټېغ را وایست. په زوره یې وویل:

-هزار بار شکر.

پیشو وویل:

-بلایې شکر، د وړو نجونو حق دې وخوړ، ګېډه دې تر ستوني ډکه کړه، ډېر خوراک دې په نس کې جوش وکړ، غوټه باد پیدا شو، باد په ډک نس کې د وتلو اصلي لاره ونه مونده، تر خولې دې را ووت. شکرونه دې وایستل.

رحمدل ولاړ شو، ستمی یې خوت. نرډې یې ګنډه خلاصه کړه، کېناست. شېبه وروسته بېرته پورته شو. په رڼه میدان ودرېد، لاس یې په پرتاګه کې ننه‌ایستی و.

پیشو وویل:

–څه کوي! رحمدل څه کوي!؟ له خپلو لوښو هم نه شرمېږي. وه ده کم‌عقل بچیه، مخ خو دې دېوال ته ور واړاوه، یا تر ونه پټ شه. په هوار میدان لاس په پرتاګه کې خوځوي.

رحمدل لښتي ته ورغی، پرتوګ یې وښویاوه.

چرګې په بېړه د خپلو چرګوړو سترګو ته خلاص وزرونه ونیول.

رحمدل اودس وکړ، بېرته لیمڅي ته ورغی، څادر یې هوار کړ.

شېبه ووته، هیلۍ وویل:

–دا خلک څوک دي؟

پیشو حیرانې سترګې ور واړولې.

هیلۍ وویل:

–دین یې ښیم.

–دوی خو وایي چې مسلمانان یو.

هیلۍ وویل:

–ما څو ځایه په نورو ملکونو کې د خلکو لمنځونه لیدلي دي. په کراره یې کوي، ډېر وخت پرې باسي، خو د رحمدل رکوع او سجده سره ګډه ده.

پیشو وویل:

–مه پسې ګرځه. ښه ده! لمونځ خو کوي، خو یو وخت له خدایه ټمبه ګرځېده. ضد نیولی و، ټکی لمونځ یې نه کاوه.

–ولې؟

–ویل یې چې لورانې څه کوم، زامن راکه.

پیشو غلې شوه، و یې ویل:

–دا خلک لوږې په انسانانو کې نه شمېري، له باتوره راباد د کوکوګلې درې پرله‌پسې لوږې وزبږېدې. رحمدل خپه و، نه یې لمونځ کاوه، نه خوراک. بیا یوه بزرګ ورته وویل چې د خیر کوم لوی کار وکه. رحمدل تر ټولو ډېر ثواب د نجونو د مکتب په سوځېدو کې لید.

یوه شپه کرپا را ویښه کړم، رحمدل له خپل موټره پټرول ایستل. له ډکې ګیلنې سره دباندې ووت. پسې ورغلم، د مکتب پر اداره یې تېل وشیندل، اورلګیت یې ورته ونیو.

د دې کوچني مکتب درې صنفونه پخوا چا سوځولي وو، اداره او دوه پاتې صنفونه یې رحمدل ته په ثواب کې ور ورسېدل.

پیشو ټوخي واخیسته. و یې ویل:

–هیلی راځه! له خدایه د رحمدل غوښتنې هم په اورېدو ارزي.

هیلی په لړزانده غږ وویل:

–خو تا ویل چې رحمدل ته مه ور نږدې کېږه، د پام کار یې دی، ښوروا...

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

–مخې ته خو یې نه درېږو.

دواړه روانې شوې، د رحمدل شا ته ودرېدې. رحمدل لاسونه لپه کړل، د خواست په ژبه یې وویل:

- خدایه! ما وبخښې زما مور او پلار وبخښې، ټول بوسلمانان (مسلمانان) وبخښې. یا خدایه، ته خو مې وینې چې یو لمونځ نه قضا کوم، ته راباندې ورحمېږې، ستا له لوېې خدایي څه ځي! هیڅ! خیر دی، له نوې ښځې خو یو څو زامن راکه.

یو دم ژړغونی شو:

- که مې دا دعا قبوله کې، قول دی، په نوم به دې ژېړ غویی خیرات کم.

پیشو وویل:

–اوس نو ښه شوه، خدای ته شرط ږدي.

رحمدل وسونګېد:

-که نور نه وي، له تربره سره خو مې يو حال که. انځرګل ته دې شپږ سرې ورکړي، ما ته دوه، تربور دی، څو ورځې مخکې بې په غټ چينار دعوه را وکړه، که مې سرې درلودای، خدای که بې په اساني تبر رانه ور اچولی وای. ته خو مې وينې، ټول جومات ته مې نوی پرش (فرش) واخيست. خو انځرګل د سلو روپو ساعت نه ورته راوړي، د سلو روپو ساعت! خو بيا هم تر ما په انځر ګل مهربانه بې.

يا خدايه. يا نارينه اولادونه راکه، يا مې له انځرګل سره مساوي که. په دوو- دريو زامنو بې کومه ټکه ور واچوه، هسې هم يو لمونځ نه کوي.

هيلی وويل:

-تربور چا ته وايي؟

-تر ټولو نږدې خپل. د تره زوی.

-نو ولې بې دومره بد غواړي؟

-د دې خلکو تر ټولو نږدې خپل، نږدې دښمن دی.

رحمدل غلی شو، تر ډېره بې سر ځړېدلی و، څه بې نه ويل، بيا بې يو دم اسمان ته وکتل:

-يا خدايه. دا مې غټ ارمان دی چې خپل کور ته مې در وغواړې. تا ته څه سخته ده، يو ځل مې د بيت الله شريفې ديدن په نصيب که.

يا الله! په دنيا کې مې برکت واچوه چې ستا بندګانو ته لاس ونيسم.

پيشو له ځان سره وډونګېده:

-رحمدل يو سلو شل جريبه ځمکه لري، يوازې سږ کال بې تنها د بادامو له باغه درويشت لکه روپۍ واخيستې. د ولسوالي په بازار کې د رخت په غټ دوکان کې شريک دی، د پسونو بې حساب نه کېږي، غټه رمه لري، خو پخپله هيڅ هم نه کوي، چا بې مخه نيولې، د سلو حجونو وسه لري، خو بس! خدای ته ماتله دی، تر لاس به بې نيسي، په کعبه کې به بې کوزوي.

زکات خو پرېږده، نه مې په زړه کېږي چې رحمدل دې په دومره دنیا کې کوم غریب ته یو لسګون نیولی وي.

رحمدل اوږده دعا وکړه، په اخېر کې يې وژړل، له خدايه يې هدايت غوښت.

پيشو وويل:

-راځه!

-دا او هيلی، ببرته ونې ته ورغلې.

پيشو سوړ اسويلی وايست، و يې ويل:

-په کور کې يې دېرش سپارې قران شريف له تفسير سره ايښی. ټول د خدای له هدايته ډک دی، د ژوند يوه خوا هم نه ده ترې پاتې، خو رحمدل لا هدايت غواړي. ده دا قران شريف درې کاله مخکې د مشرې لور د مرګ په ورځ را اخيستی و، په زړه مې دي، په قران شريف کې يې يو بنډل پيسې کېښودې، په خلکو يې را وګرځاوه.

"قبولې دې دي!؟ هو قبولې مې دي، خو ما ببرته در وبخښلې."

بس، همدومره! په هماغه ورځ يې ببرته اوه جامې ور واغوستې، د وره پر سر يې کېښود، په درې کاله کې يې چا پاڼه هم وانه ړوله. اوس يوه ګوته پوټې وربادنې پروت دی، خو رحمدل په بسته قران شريف نه دی قانع، نور هدايت هم غواړي.

پيشو غلې شوه. نيازی ته يې وکتل، ټوپک يې غاړې ته اچولی و، له ترموز او پتنوس سره را راونه وه.

ښځه راغله، ټوپک او ترموز يې د سړي تر مخ کېښودل. پياله يې ډکه کړه، ببرته جامو ته ور وګرځېده.

رحمدل په غوسه وويل:

-څه خبره ده؟ ډېره هوايي يې! کارتوس خو مې نه و راغوښتي، ولې دې راوړل؟

ښځې ور و نه کتل. رحمدل له ځان سره وډونګېد.

هيلۍ وويل:

-څه يې وويل؟

پیشو ځواب ورکړ.

-پوه نه‌شوم، غرې بې ډېر ټیټ و، خو ته وا کومه د ناز خبره به بې ورته کړې وي! دا ذهني غریب له کنځلو پرته څه لري؟

رحمدل سپینه ټوټه د خیاطي د ماشین په تېلو غوړه کړه. ټوپک ته بې ونیوله. په ځړېدلي سر بې ناره کړه:

-سایرې!

نجلۍ منډه ور واخیسته.

-څه وایې شیرین اغا!

-زوی! کارتوس نم اخلي، پورته بې را وځړوه.

د نجلۍ رنګ وغوړېد، غټې سترګې بې وځلېدې، ډک کاش بې ور واخیست. د ونې په یوه ټیټه څانګه پورې بې را وځړاوه. نیازۍ ته ورغله. د ځوانې ښځې غوږ ته بې خوله ور ټیته کړه.

هیلۍ وویل:

-څه وایي؟

-خوشاله ده، باور بې نه راځي، سترګې بې له اوښکو ډکې دي، وایي چې شیرین اغا زوی ورته وویل.

پیشو غلې شوه، سوړ اسوېلی بې وایست، و بې ویل:

-رحمدل او دومره انسانیت؟ سر بې ټیټ و، یا به بې خوله خطا شوې وي، یا به بې په نجلۍ د باتور ګمان کړی وي. ته ورته وګوره، ټوپک څومره نازوي، کاشکې بې پر لوښو د ټوپک دربېیمه حصه مینه هم راتلای.

پیشو یو دم خرې ته وکتل، خره د رحمدل خوا ته ور روانه وه.

پیشو ور غرې کړل:

-لېونی بې!؟

خرې شا ته مخ ور واړاوه، په خوند بې وویل:

-د پاستي لویه ټوټه نه وینې!؟ د لیمڅي پر ژۍ پرته ده.

پیشو وویل:

-خاورې وخورې، را وګرځه!

خره ورغله، ډوډۍ یې پر شونډک ور پورته کړه. یو ناڅاپه یې پښه له ډکې پیالې سره ولګېده، رحمدل، ټوپ کړل، پر خپل لانده ورانه یې غبرګ لاسونه کېښودل. خرې ته یې وکتل، ګیلاس یې ور واخیست. ټک، د خرې له تندي ماتې شیښې را ولوېدې.

خره یو ګام لرې ودرېده، یوه شېبه غلې وه، بیا یې یو دم رحمدل ته شا ور وګرځوله. پیشو چیغه کړه.

-مه! کم‌عقلي مه کوه!

خرې پر خپلو مخکېنیو پښو زور راووست. شاتنۍ غبرګې پښې یې پورته کړې، رحمدل د وچ څوځ غوندې ورغړېد، چړپ، په ډک لښتي کې ولوېد.

ببرته را پورته شو، زانګې وانګې ورغی، کاش ته یې لاس ور وغځاوه، ټوپک یې پر ملا مات کړ، خزانه یې له کارتوسه ډکه کړه، خرې ته یې ونیو، سره لمبه، لوی درب، سپېره لوخړه.

نجونو چیغې کړې، هیلۍ ولوېده، چرګې تر چرګوړو مخکې منډه واخیسته.

پیشو خرې ته وکتل، خره دوه ګامه شا ته شوه، ببرته مخکې راغله، ولړزېده، پر یوه خوا کږه شوه، راوتلې ګېډه یې له وني سره ولګېده، درب، ولوېده.

رحمدل چیغه کړه:

-ستا د مور... دومره دې سترګې پټې شوې. ما وهې، هه! رحمدل!

یو دم یې نجونو ته وکتل، له خولې یې لاړې باد شوې:

-ها د سپي لوښو. څه کوکي وهئ! مور خو مو نه ده مړه.

ټوپک ته یې کارتوس ور واچاوه. نجونو په تاکونو کې لوڅې پښې منډې کړې.

رحمدل په خپله پزه لاس تېر کړ، وينې وه. لښتي ته ورغی.

پيشو د خرې خوا ته لړزانده ګامونه ور واخيستل، ور نږدې شوه. د خرې په غاړه کې لوی پړار(ټپ) جوړ و، غاړې ته بې پر نږدې شنو وښو د وينو نری داره لګېدله.

پيشو ورته کېناسته. د خرې تورې، غټې سپږمې وپړسېدې، سترګې بې خلاصې کړې، په غريو کې بې وويل:

–ډېرې لښتې بې راکړې وې، نور مې نه‌شوای ورته سيیلای.

د پيشو سترګې ډکې وې. خرې په زحمت دوې ګوتې سر پورته کړ. بېرته بې وربوز پر وښو کېښود، و بې ويل:

–په ده بچي خو مې هم سرې وينې توبې کړې.

يو دم بې خر وهل، له خولې بې وينې را وبهېدې، شونډې بې وېرې شوې، په سخته بې وويل:

–پيشو! تا ويل چې نه خاندې، وينې مې، و مې خندل.

وروستی ساه بې ارته سپږمو ته نږدې واښه وښورول، سترګې بې نيمکښه پاتې شوې.

پيشو يودم کوکې کړې، په ژړا کې بې وويل:

–خرې، مه مره، خير دی، مه مره. مه مره...

پيشو ژړل:

–...اه زما خوږې خرې! مه مره...

تر ډېره د خرې سر ته ناسته وه.

له ژړا ستړې شوه. رحمدل ته بې وکتل، بې‌غمه ناست و، پر ټوپک بې غوړه ټوټه تېروله.

باغ بې تر نظر تېر کړ، هيڅوک نه ول.

شېبه وروسته د رحمدل دواړه زامن خرې ته ودرېدل، يوه تر يوه پښه ونيوله، بل تر بلې، زورونه بې ووهل، نه کېده.

رحمدل ورغی. خره بې د باغ تر بل سره ورسره کش کړه.

غیرت او باتور په بېلچو پسې لاړل.

رحمدل پر لیمڅي پرېووت. سترګې یې پټې کړې، د غرمې خوب یې کاوه.

ساعت وروسته خره تر خاورو لاندې وه. خاورو ته یوازې پیشو ناسته وه، مړې اوښکې پرې ماتې وې. ښه شېبه ووته، بیا یې سوړ اسوېلی وایست:

–اه زما ساده ملګرې، څه خبره وم. کاشکې مې دا هم درته ویلي وای چې له عقله پرته زور، تباهي ده.

(۳)

سېرلي خړو خاورو ته کتل... پیشو پر پروړه پرته وه. هیلی د چرګې پر ملا سر ایښی و، ټول غلي ول.

پیشو وسونګېده:

–ټول زما له لاسه. د ځینو کسانو ماغزه زړورتیا ته نه وي جوړ.

یو دم یې وژړل.

چرګې وویل:

- بس دی نورا! ځان مه ملامتوه! خره پخپله خره وه، څوک به رحمدل ووهي!؟

د سېرلي غږ راغی:

–پیشو! ټوله ورځ دې په ژړا تېره کړه.

له پورته پروړه را وښویېده، کوچنی موږک راغی، د پیشو پر لکۍ تېر شو.

پیشو ور وکتل، بېرته یې سر ولګاوه.

موږک مخکې راغی، د پیشو له برېت سره ولګېد. پیشو مخ ترې واړاوه. موږک منډه کړه.

یو دم د چرګې د ټېر له پستو ښکو نارې راووتې:

–مه مې وله! مه مې وله، مه مې...

چرګه ودرېده، یوه چرګوړي يې په خوب کې چيغې وهلې...

چرګې خپل چرګوړی وخوځاوه:

-ځار! پورته شه.

چرګوړي سترګې رڼې کړې، یو دم يې د مور د ټټر په پستو بڼکو کې سر ننه‌ایست. ژړا يې زور ونیو...

چرګې وویل:

-مه ژاړه، خوب دې لید.

چرګوړي په ژړا کې وویل:

-رحمدل ټوپک را پسې را اخیستی و، منډې يې را پسې وهلې، ویشتلم يې.

چرګې سوړ اسوېلی وایست:

-رحمدله، دا غټې سپرېمې دې وخورې، خپلو اولادونو خو ښه ورځ درنه ونه لیده، ان زما چوچونې دې لا په روانې تکلیف اخته کړل.

اذان راغی.

پیشو وویل:

-رحمدل به اوس په جومات کې په اول کتار کې ولاړ وي.

وخت ووت، د کادانې د دریڅې رڼا ورو ورو کمزورې کېدله. یوه شغال ناره کړه.

هیلی وویل:

-دی څه وايي؟

ځواب يې وانه ورید.

د بل شغال نرېدې ناره راغله.

وهاب خان

هیلی وویل:

-سېرلیه، ته بې په ژبه پوهېږې؟

له تیاره کونجه د سیرلي غږ را ووت:

-خیر دی هیلی، خرې ته خوابدی یم، مه مې په عذابوه.

پیشو وویل:

اول شغال ناره کړه:

"را ووځئ، خطر نهشته، انسانان ویده شول."

دویم شغال ور غږ کړل:

"خدای مو دې له دې مردارخورو وساتي."

سوږ اسوېلی یې وایست، و یې ویل:

-اخ خرې! نو دومره لویه اشتباه! ټول خو اوږدغوږي دوی نه دي چې حوصله درته وکړي.

یو دم یې ژړا او خندا سره ګډه شوه:

-چرګې، خره به مې ډېره په عذابوله، په زړه دې دي، یوه ورځ مې له بامه په نس کې پرې را ټوپ کړل. دې یوازې راته وکتل.

غلې شوه. و یې ویل:

-اه ګرانې، تر رحمدل خو زر وارې حوصلهناکه وې.

ناره راغله:

-بي، بي، بي، بي، بي....

پیشو وویل:

-چرګې، سایره ده، اوس به یې بیا لنده ډوډۍ درته راوړې وي.

چرګې وویل:

-زړه ته مې نه کېږي.

-هیلۍ! ته ورشه، هیڅ دې هم نه دي خوړلي.

هیلۍ د چرګې پر ملا غاړه کېښوده.

چوپه چوپتیا وه، شغالانو زېري کول، د خوشالي زېري! رحمدل دوی ویده وو.

(۴)

هیلۍ د چرګوړي په ژړا سترګې رڼې کړې. د سېرلي خرهاری خوت، چرګې خپل چرګوړي ته زړه ورکاوه چې خوب او ویښه فرق سره لري. پیشو نه وه.

هیلۍ د دېوال له سوري ووته. سپېدې چاودلې وې، خو لا هم ستوري ځلېدل. هیلۍ شا و خوا وکتل، سپي په چوتره کې په خپلو مخکېنیو غځېدلو پښو خپل غټ سر ایښی و. هیلۍ تر چوترې لاندې ورته ودرېده، غرۍ یې اوږده کړه. د سپي سترګې پټې وې. له سینې یې غږهاری را ووت.

هیلۍ بېرته د کادانې خوا ته ورغله. پورته یې وکتل، پیشو د کادانې پر بام ناسته وه. تر نېغو غوږونو پورته یې سپوږمۍ ښکارېدله.

هیلۍ ورغږ کړل:

-در ختلای شم؟

پیشو له پورته ور وکتل، و یې ویل:

-کادانې ته ننوځه، اوږدغوږی نه وینې!؟

-ویده دی.

پیشو وویل:

-بام ته د لرګي زينه ولاړه ده، خو زحمت مه باسه، پښې دي زينې ته نه دي جوړې.

هيلى همالته ودرېده، غوږ يې ونيو، د سيند د اوبو غږ راته.

هيلى وويل:

-پيشو، څه وينې؟

-لرې د هسک غره سپينې څوکې تر لمنو پورې روښانه ښکاري، له دې غره ګڼې درې را پرې دي، يوه دره يې همدا ده، د دې درې په منځ کې سيند بهېږي، د سيند اوبه له هماغو واورو سرچينه اخلي. دواړو غاړو ته يې شنه فصلونه او ګڼ کلي پراته دي، د ډېرو کورونو له دودکشونو خړ لوګي پورته کېږي. سيند مړې اوبه لري، خو ځای ځای غټې تيږې غږ ورکوي. تر ړنګ پله لږ ور ها خوا د غونډۍ په لمن کې سوځېدلی مکتب ښکاري.

غلې شوه.

د توپک ډز راغی.

هيلى وويل:

-رحمدل به بيا کومه هيلى ويشتلې وي

-نه، رحمدل له سپي پرته ښکار ته نه ځي، خو دلته په سلګونو رحمدل دوی اوسي. هر يو په لوخو کې خپلې مورچې لري.

يو دم د هيليو د وزرونو شېها راغله. خرې هيلى مښوکه پورته ونيوله، نارې يې کړې.

سپی وغرېد. هيلى په يوه او بل انډې شوه. کادانې ته ننوته.

(۵)

کوکوګلې په خواست وويل:

-وه هلکه. ورشه، پلار ته دې ووايه.

د باتور غږ راغی

بل چا ته ووایه. نه وینې، لینده جوړوم

پیشو له پروړې ټوپ کړل، تر سوري یې سر وایست.

هیلۍ وویل:

–څه خبره ده؟

–نه پوهېږم. باتور په چوتره کې لینده تړي.

هیلۍ پیشو ته ورغله.

کوکوګلې ناره کړه:

–سایرې! هله، پلار دې را وبوله!

نجلۍ پلاسټیکي څپلکې په پښو کړې. په منډه د باغ خوا ته روانه شوه.

کوکوګله غوجلې ته ورغله.

پیشو وویل:

–باید کیسه مالومه کړم.

ټوپ یې کړل، تر کوکوګلې مخکې غوجلې ته ننوته. په اخوره کې کېناسته. برګې غوا ته یې وکتل، و یې ویل:

- خوشایي خو دې نه دي بند! څنګه داسې بېواره زورونه وهې؟

کوکوګله راغله، د غوا په ښکرو یې سور تاویذ را وځړاوه. پیشو ور وکتل، د ښځې په سترګو کې اوښکې رغړېدې.

غوجله تیاره شوه، رحمدل په وره کې ودرېد:

–څه خبره ده؟

کوکوګلې وویل:

–برګه غوا لنګېږي، خو ما ته ښه نه ښکاري.

رحمدل له جېبه موبایل را وایست، غوږ ته یې ونیو، شېبه وروسته یې په وارخطایي وویل:

-ها! انوره، غوا لنګېږي، ښه نه ده.

غلی شو.

و یې ویل:

-موټر در ولېږم.

یوه شېبه یې خوله پټه وه، بیا یې وویل:

-سمه ده، خو لږ بېړه وکه.

غیرت راغی، وارخطا و. و یې ویل چې ناروغ پسه مړ پروت دی.

د رحمدل رنګ والوت. ورغی. پسه د نورو پسونو په منځ کې پښې غځولې وې.

رحمدل ناره کړه.

-سایرې؟

نجلۍ په منډه له دالانه را ووته، جارو یې په لاس کې و. په چوتره کې ودرېده.

رحمدل وویل:

-تا ته مې نه و ویلي چې پر پسه پام کوه!

نجلۍ غځېدلې پسه ته وکتل، رنګ یې والوت. په وېره یې وویل:

-زه د شپې دوه وارې ورته را ووتم، بتی مې ور واچوله. پسه په خپلو پښو ولاړ و.

رحمدل ځمکې ته ټیټ شو. بېرته ودرېد، څغ، ډېره د نجلۍ تر ښي غوږ تېره شوه، له دېواله یې یوه لوښت کاګل را جلا کړ.

رحمدل چیغه کړه.

-وه رنډۍ! پام نو داسې وي!

نجلۍ دالان ته منډه واخیسته.

پیشو له غوجلې را ووته.

کوکوګله راغله. مړه پسه ته یې وکتل، یو دم کېناسته. سر ته یې غبرګ لاسونه ونیول، غریو واخیسته:

-خدایه. د کومې ګناه سزا راکوې!؟

رحمدل چیغه کړه:

-ته مې پوه کړې وې چې پسه ښه نه دی. نجلۍ ور لېږه.

کوکوګلې په وارخطایي وویل:

-سایره مې د شپې دوه وارې ورته را ویښه کړه.

پیشو غلې کاداني ته ننوته.

هیلۍ وویل:

-څه خبره ده؟

پیشو پر پروړه پرېوته، و یې ویل:

-اجب خلک دي، د پسونو غم به هم نجونې خوري، ځوان زوی ته نه وایي، خوب یې خرابېږي، خو نجلۍ ګرمه ګڼي چې ولې یې پر پسه پام نه دی کړی.

د چرګوړي غر راغی:

-مورې! باغ ته نه ځو؟

پیشو ور وکتل:

-مور دې مه په عذابوه. د رحمدل پړسېدلې سپږمې نه وینې!؟ نن د باغ ورځ نه ده.

سېرلي وويل:

–پيشو! په دې ورځو کې دې له ځانه پلار راته جوړ کړی دی، په نصيحت بده ښکارې، د چرګوړو زړه تنګ شوی. پرېږده چې مور بې يو چکر وکړي.

پيشو مخ ور واړاوه:

–که دې پلار وای، نو پخوا مې لا تر ستوني نيولې. داسې کم عقل اولاد مې نه غوښت.

پيشو دباندې وکتل، ناره يې کړه:

–اوېدلکيه؟

سپي ور وکتل.

پيشو وويل:

–ډېر رحمدل ته مه ور نږدې کېږه، دا خلک په عادي حالت کې په واک نه وي، اوس خو يې د لسو زرو پسه په مفته کې مردار شو.

سپی په خبره کې ور ولوېد:

–چټيات مه وايه. تا ته زور درکوي چې زه ولې په رحمدل ګران يم.

پيشو وويل:

–شکرا که په دې مردارخور ګرانه وای، زړه به مې ټک چاودلی وای.

سپي مغروره څېره ونيوله، رحمدل ته ور نږدې شو. لکی يې ووهله، پر بوټ يې وربوز ور کېښود.

رحمدل ناره کړه:

–څه تر کونه مې تاوېږې!

د سپې تشې ته يې د بوټ تېره څوکه سيخه کړه. سپي کوړنچ وهل. لرې ودرېد.

پیشو ور غږ کړل:

–نه مې درته ویل! دا عادي خلک نه دي. په یوه دقیقه کې به ورباندې ګران يې، بله دقیقه به له بوټونو سره درکې خېژي.

د کور دروازه وټکېده. د موټرسایکل غږ د غوجلې له وره سره غلی شو. پیشو ور وکتل، و يې ویل:

–غوا ته يې ډاکټر راووست.

ببرته غلې پرېوته. و يې ویل:

–اخ! نجیبې خوارکی تر پایه ډاکټر و نه لید.

رحمدل او غیرت له یوه ځوان سره غوجلې ته ننوتل.

سېرلي وويل:

–پیشو، احوال يې نه راوړې؟

پیشو ور وکتل:

- ته به څه وخت هوښیارېږې؟ تمه مې در نه وخته. د څه احوال؟ غوا ده، لنګېږي، ډاکټر يې ورته راووست. دومره خو خره هم پوهېده.

چرګې وويل:

–په مړو پسې څه مه وایه.

پیشو غږ و نه کړ. ښه شېبه ووته، غیرت له غوجلې راووت، خندل يې، په چوتره کې يې ناره ونیوله:

–ادې! مبارک! غوا لنګه شوه.

کوکوګله راووته. اوله پوښتنه يې د سخوندر په اړه وه. نر ده که ښځه؟ ځواب يې وارېد، ښځه.

د کوکوګلې رنګ تازه شو، په ببړه ببرته کوټې ته ننوته، د زېري نارې يې راتلې، وړه خبره نه وه. غوا سخوندره پیدا کړې وه.

د رحمدل خندا راغله. پیشو ور وکتل، د ډاکټر په جېب کې بې پیسې ور منډلې. خوشاله و چې د سخوندر پر ځای سخوندره پیدا شوې ده.

پیشو وویل:

-درې کاله مخکې کوکوګله په اولاد مریضه وه. د کلي یوه زړه ښځه یې ورته راوسته. کوکوګلې ټوله شپه له درده چیغې وهلې، سهار یې په چیغو کې د یوه کوچني ژړا ګډه شوه. رحمدل برنډې ته ور وخوت، له هماغه ځایه یې ور ناره کړه:

-هلک ده که نجلۍ؟

له کوټې د زړې ښځې خوابدی غږ راغی:

-د خدای داد ومنه، نجلۍ ده.

رحمدل اول په چوتره کې ډک سطل واړاوه، بیا کړنګ شو، ایښې دیګ ته یې پښه ورا واچوله. وروسته یې پټکی له ځمکې وویشت، له ډېرې غوسې یې پر خپل مټ کلکه خوله ولګوله. د خدای په داد نه و راضي.

خو اوس د غوا سخوندرې ته خوشاله دی. یو بل ته مبارکي ورکوي، دلته تر نجونو د غوا سخوندره ډېر عزت لري. دا خلک یې په زېږېدېدو خوشاله کېږي، زېري کوي، خو نجونې.

غلې شوه. سړه ساه یې وایسته:

-اوف، ورک یې که! دې خلکو ته به دې پر زړه تناکې را وخېژي.

چرګې وویل:

-پیشو!اوس خو رحمدل خوشاله دی، که چرګوړو ته یو چکر ورکم، ته وا خطر خو به نه لري!؟

پیشو ور وکتل، دواړو چرګوړو معصومې سترګې نیولې وې.

پیشو وویل:

-زړه دې، خو پام کوه، رحمدل دوی په واک نه دي.

چرګې،هیلی ته وکتل:

-نه ځې؟

هیلۍ وویل:

-تورغوړی به څه کوم؟

-بېغمه اوسه، راځه.

هیلۍ له چرګې او چرګوړو سره دباندې ووته. ترپ شو. د هیلۍ له روغ وزره دوړه پورته شوه. د باتور خندا راغله. چرګې ور وکتل، باتور په چوتره کې ناست و، په لاس کې یې سره لینده ښکارېدله.

چرګې هیلۍ ته وکتل:

-ژوبله شوې.

هیلۍ بېرته کادانۍ ته منډه واخیسته.

چرګه هم له خپلو چرګوړو سره را وګرځېده.

پیشو تر هیلۍ را تاوه شوه، و یې ویل:

-ښه ده چې لوټه وه، که نه تر دې ځایه نه را رسېدې.

غلې شوه. و یې ویل:

-تورغوړی دوی دومره خطرناکه نه دي، له باتور دوی وډارې شئ.

چرګوړی وچونګېد:

-مورې! نو نن دباندې نه وځو؟

-نه

(۶)

پیشو راغله، پر خپلو شونډو یې ژبه تېره کړه، و یې ویل:

وهاب خان

-غرمې ته چربه ده.

ټولو ور وکتل. پیشو د پروړې سر ته وخته، و یې ویل:

-همدا اوس له دالانه راغلم، له دېګونو وار نه کېږي، څوک قورمه پخوي، څوک وریزې پرېمنځي، څوک د کباب لپاره پسته غوښه بېلوي، څوک چرګې او .

غلې شوه. چرګې ته یې وکتل، و یې ویل:

-چرګوړي خو دې وینې نه دي؟

چرګې حیرانې سترګې ور واړولې.

پیشو وویل:

-ښه خبره مې نه کوله، ډارېږي.

چرګې وویل:

-ویده دي.

پیشو وویل:

-څوک چرګې او چرګان له پوسته کوي.

غلې شوه، سېرلي ته یې وکتل، و یې ویل:

-سیرلیه خیرنه، ته هم مه خپه کېږه. د هندواڼو پوستکي به در ورسېږي.

هیلۍ وویل:

-کومه خاصه خبره ده.

موږک منډه واخیسته، پیشو پسې ور غږ کړل.

-مه وېرېږه، نن په تا مردارخور نس نه ډکوم.

د چرګې غږ راغی:

-د هیلۍ پوښتنه دې ځواب نه کړه.

پیشو وویل:

-ها! خود خاصه خبره ده. رحمدل مېلمانه لري. واړه کسان نه دي، د دې سیمې تر ټول غټ، مخور، پوه،د عزت او د جرګو-مرکو کسان يې راغوښتي دي.

هیلۍ وویل:

-ولې؟

-هیڅ! رحمدل کله کله خرچه کوي، له زورورو کسانو سره يې جوړه ده، وایي چې په درد مې خوري.

پورته شوه. له سوري يې سر وایست، و يې ویل:

-اوږدغوږی نه‌شته، راځې! پرون هم ټوله ورځ دباندې و نه واتو.

چرګې خپل چرګوړي را ویښ کړل، له سېرلي پرته ټول باغ ته لاړل. نجونو د توتانو سیوري ته پر سرو غالیو توشکې او بالښتان اېښودل.

پیشو ټیټې ونې ته وخته، هیلۍ د لښتې اوبو ته ور ولوېده، د چرګوړو په یوه سره چینجي سره جنجال و.

پیشو له پورته وویل:

-اوږدغوږی نه ښکاري.

د سپي غپا راغله. پیشو ور وکتل، په تاکونو کې را روان و.

پیشو وویل:

-بد مخلوق ډېر عمر لري، یاد مې کړ، پیدا شو.

ناره يې کړه!

-اوږدغوږې!

هیلۍ وویل:

-خیر دی، مه یې راغواړه.

پیشو وویل:

-اوس خو مې ور غږ کړل.

سپی راغی. تر ونې لاندې ودرېد.

پیشو وویل:

-راځه چې سره دوستان شو.

سپی وغرېد.

پیشو وویل:

-هیلۍ وایي چې په نوره دنیا کې سپي، پیشو او موږک یو ځای سره اوسي. خوارۀ ملګري دي، له یو بل سره مینه لري.

سپي هیلۍ ته وکتل.

د هیلۍ سر وځړېد، په اوبو کې د لمبتي د ژۍ وښو ته ورغله.

سپي وویل:

-د هر کم عقل خبره مه منه.

پیشو وویل:

-اوف، سپیه! رحمدل خو نه یې چې ځان تر نورو هوښیار ګڼې.

غلې شوه، و بې ویل:

-بیا هم ښه ده، مشوره دې راکړه، نه به یې منم، یانې سره ملګري شوو!؟

-ته یو ځل راکښته شه.

-رښتیا؟ څه نه راته وایې!؟

سپی وغرېد.

-نه

پیشو له پورته ښاخه، لاندې ته ورغله، ودرېده، و یې ویل:

-ډېرې مړې سترګې دې دي، د باور وړ نه یې.

سپي یو دم ور ټوپ کړل، خلاصه خوله یې د پیشو د لکۍ تر څنګ تېره شوه، لاندې په جووه کې ولوېد.

پیشو پورته ښاخ ته وخته، سپي ته یې وکتل، و یې ویل:

- ما ټوکې کولې، خو له تا په رښتیا کونه ورکه شوه. سپی نو چا ملګری کړی دی!

سپی روان شو.

پیشو ورپسې غږ کړ.

-مردار ځړېدلې، اوږه غوږونه دې وخورې. بیا دې دې خوا ته و نه وینم.

چرګې او هیلی ته یې وکتل، و یې ویل:

-ومو لیدم!؟ څنګه مې درته وډار که!؟

مخامخ یې وکتل، و یې ویل:

-رحمدل په لاسونو غرېږي، لکه چې نوي فرمایشات لري!

له ونې یې ټوپ کړل، په جووه کې لنډه ورغله. د تش سطل شا ته پرېوته.

رحمدل ویل:

...شاوخوا سمه اب‌پاشي کړئ، لوېشت ځای وچ و نه وینم. سایرې! هندوانې څا ته ور کښته که. تر غرمې باید سړې شي. سر له اوسه لا څلور ترموزه چای تیار کړئ، وچه مېوه مو هېره نه‌شي. بله خبره، وړې نجونې باغ ته مه راپرېږدئ. ورته ووایاست چې که مې یوه هم ولیده، پښې به يې ور ماتې کم.

غلی شو، نسوار يې تر ژبه لاندې واچول، و يې ویل:

-غیرته! حاجي شمشېر خان ته ورغلې؟

ځوان وویل:

-ټلیفون مې ورته وکړ!

د رحمدل ټنده تروه شوه:

-ټلیفون او کور ته ورتګ فرق سره لري.

د سایرې غږ راغی:

-شیرین اغا! څو کسان دي؟

رحمدل تریو ور وکتل.

نجلی په وارخطايي وویل:

-مال څو بالښتان کېږدم؟

-که یو دوه اضافه راوړې، بلا به دې ووهي!؟

نیازۍ سطل ته ورغله، پیشو ټوپ کړل، لرې ودرېده.

ښځې سطل ور واخیست. د لښتي له اوبو يې ډک کړ، تر چمن ور ها خوا له سپېرې ځمکې دوړه پورته شوه.

رحمدل غبرګې پایڅې ور پورته کړې. په خوشکه يې وویل:

-سوکه! چا ته دې دومره سودا ده؟ کوم یار خو دې نه راځي!؟

نیازی ځمکې ته وکتل.

رحمدل روان شو. لرې د ونې سیوري ته پر لیمڅي کېناست. ټوپک يې ور واخیست. پیشو ورغله. د ګلاب تر غټ بوټي لاندې ورته کېناسته. چرپا يې واورېده، ور و يې کتل، هیلۍ له اوبو را وخته، پر یوه او بله خوا شوه، پیشو ته ورغله.

باتور راغی، د پلار تر څنګ کېناست. ورو يې وویل:

-شیرین اغا! سهار مې اشرف ولید، له کلاشنکوف سره دباندې راوتلی و.

د رحمدل ټنډه تروه شوه، و يې ویل:

-نو ته څه بلا وهلی يې، تربره ته ځان کم مه راوله! په کور کې دوه را ځړېږي.

د هلک سر وځړېد:

-خو کله کله طیارې ګرځي.

رحمدل ته غوسه ورغله:

-بس! له بېغیرته خبرو مې بد راځي. ځان ته نارینه وایې! نر پسه حلالېدا ته پیدا دی.

هیلۍ وویل:

-زده يې دی؟

-څه؟

-کلاشینکوف؟

پیشو ور وکتل:

-هیلۍ! ډېره ساده يې. کلاشینکوف خو عادي خبره ده، د هاوان، پیکا او دهشکې خبرې کوه. رحمدل مې څو ځله لیدلی دی، زامنو ته يې د څو رنګه وسلو خلاصول او بېرته تړل ور زده کول. له باتوره ټک نه خطا کېږي.

غلې شوه. و يې ویل:

-هاغه ونه وينې؟ هاغه تر سرخ بېدې ور ها خوا، هسک چنار.

-هو.

-څو ورځې مخکې د هماغه چنار په سر کې کارغه ناست و. باتور له دې ځایه کلاشینکوف ورته ونیو، لاندې یې راواچاوه.

هیلۍ وویل:

-خو په نوره دنیا کې داسې نه ده، یوه شپه ستړې شوم، د یوه کور تر مخې د اوبو حوض ته ور کښته شوم. له کوټې د ښځې او سړي غږ راته، ښځه ګیله‌منه وه، سړي ته یې ویل چې ماشومانو ته دې ولې داسې ګېم راوړی چې ټوپک لري. دواړه سره وغړېدل، ښځې ویل چې ټوپک د ماشوم په روحیاتو بده اغېزه لري، بې‌رحمه یې اموخته کوي. سړي بخښنه وغوښته.

پیشو وویل:

-دلته دا خبرې نه‌شته. رحمدل دوی تر نورې دنیا هوښیار دي، تېر کال له پله سره یو ټانک ماین پورته کړ. قوه لاړه، ما پخپله ولیدل، ماشومانو د انسانانو د غوښو ټوټې جلانو ته وړې. چا ورته ویلي وو چې جل د انسان په خوښه ښې ناري وهي.

همدا اوس باتور ته لاس تړلی انسان پرې باسه، بس، په وژلو کې یې مازې یوه خاشه ثواب ور وښیه، چاړه پرې تېروي.

هیلۍ رډې سترګې ورته نیولې وې.

پیشو وویل:

-زه د دې درې په ډېرو کلیو کې ګرځېدلې یم، یو کور هم بې‌ټوپکه نه دی. وور، زوړ، ټوپک خپله ګاڼه ګڼي.

غلې شوه، و بې ویل:

-هیلۍ! اوبږدغوږی راغی. لاړم.

هیلۍ د لښتي پر ژۍ پر شنو وښو خپله ژېړه مېښوکه کېښوده. د وښو د څوکو له منځه يې ور وکتل، له رحمدل سره څلور نور کسان د ونو سیوري ته ناست وو.

د تاک پاڼې وخوځېدې. هیلۍ ور وکتل، پیشو تازه د تاک د پلنو پاڼو سیوري ته پرېوته. هیلۍ ورغله. و یې ویل:

-نو دا د رحمدل مېلمانه دي؟

پیشو وویل:

-نوې خبرې وکه. پخپله هم پوهېږې چې مېلمانه دي. وینې یې، پوښتنه ولې کوې؟

غلې شوه. و یې ویل:

-راته ووایه چې پوښتنه دې ځکه وکړه چې ته د ویلو لپاره نوې څه نه لرې، خو زما هره خبره نوې ده، نورو ته نه، تا ته نوې ده، ځکه ته دلته نه یې اوسېدلې، له نورو ملکونو راغلې یې، له ټکي هم نه یې خبره.

له پورته خړه، وړه غنې په تار پورې را وزنګېده، پیشو ور پوه کړل، غنې په پاڼه پورې ونښته، پیشو وویل:

-دا څلور کسان د رحمدل د راز ملګري دي، سره جوړه یې ده، رحمدل یې په کال کې درې- څلور ځله ډوډۍ ته را غواړي. دا عادي خلک نه دي، کاشکې د باغ د دېوال ها خوا در ښکارېدای، هر یو څو وسله‌وال او قیمتي موټرې لري.

غلې شوه، و یې ویل:

-هیلۍ! که لږ ور نږدې شو، خبرې به یې واورو. ته خو به رڼه میدان هم ورتلای شې، بس، همداسې په اوبو کې نږدې ورشه. زه به په تاکونو کې د غیرت تر موټرسایکله ځان ورسوم.

پیشو ټوپ کړل. هیلۍ پسې وکتل، یو ځای په پروتو لاړه، وروسته یې ملا نېغه ونیوله، تر لښتي واوښته، د موټرسایکل شا ته پرېوته.

شېبه وروسته هیلۍ هم ورغله. و یې ویل

-که اوږدغوږې راغی! بیا؟

پیشو ور وکتل:

-ولې تل منفي فکر کوې؟ که دا نه راغی، بیا؟

یو دم د خندا غږ واوربدل شو. پیشو وویل:

-د ټولو خولې خلاصې دي، خو تر ټولو حاجي شمشېر خان ډېر برېږي.

-ته بې پېژنې؟

-څه د پلار زوی مې دی! خو همدلته څو مېلمستیاوو ته راغلی، یو څه ورسره بلده یم.

د رحمدل غږ راغی:

-ورک بې که، اجب ختونه وو.

هیلۍ وویل:

-رحمدل په کومو ختونو پسې ارمان کوي؟

- دا خلک تل په تېرو ختونو پسې مړه دي.

یوه ډنګر سړي وویل:

حاجي شمشېرخانه! هغه د کاروان موضوع دې څنګه شوه؟ چا ویل چې په سرحد کې ډزې دربندې وشوې.

چاغ، ګردي سړي وخندل:

-پاچا! ته ام اجبې خبرې کوې، موږ نو بیا کله په کراره تر سرحدونو اوښتي یو.

هیلۍ وویل:

-ولې؟ څه کیسه ده.

پیشو وویل:

-حاجي شمشېرخان د پوډرو کاروبار کوي، په کال کې دوه ځله کاروانونه تړي، تر ایرانه بې اړوي، په ترکیه کې بې خپلو نورو ملګرو ته ور سپاري.

هیلی وویل:

-نو دوی؟

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

-چوپ! غوږ ونیسه.

حاجي شمشېرخان وویل:

-یاره پاچا پوډرو نو بیا کله پیسې نه دي ګټلې! سږ کال د ایران لاره سخته وه، خو خدای مهربانه دی، تش لاس دې نه پرېږدي، په داخل کې د پوډرو او تریاکو بازار تود و.

پیشو وویل:

-څه وخت مخکې رحمدل راډیو نیولې وه، ویل یې چې په دې وطن کې د معتادانو شمېر تر دریو میلیونو واووښت.

د حاجي شمشېرخان له غوسې ډکه ناره کړه:

-ورک یې که رحمدله. پردل مرداره کړه. مه یې را یادوه، شراکت مې ورسره پرېښنود، حرامو ته یې لاس ور واچاوه، د خدای دښمن مې بد ایسي، له تاجکستانه په پټه شراب راوړي.

پیشو وویل:

-اجبه ده، شراب حرام دي، پوډر حلال! دې سړي نیم وطن غرق کړ، یوازې په همدې څو کلیو کې سلګونه کسان معتاد دي.

هیلی وویل:

-دا پاچا بیا څه کار کوي؟

پیشو سوړ اسوېلی وایست:

-زه د نهو کالو یم، زما په یاد لا د دې غرونو لمنې تکې شنې وې، خو مور مې راته ویل چې یو وخت ټول سیند په ونو کې نه ښکارېده. لوړې او ژورې، ټول ځنګل و، د ابادۍ لپاره یوه لوېشت خړه ځمکه نه پیدا کېده. خلکو به ونې وهلې، د کورونو لپاره به یې ځمکه خالي کوله، خو اوس هیڅ هم نه‌شته.

غلې شوه، وبې ویل:

-پاچا د چهار تراشو تجارت کوي، ده او ملګرو یې ټول غرونه لغړ کړل، نږدې ونې یې په موټرو کې راوړې، کومو ځایونو ته چې د موټر لار نه سیخېده، ونې به یې اره کړې، په سیند کې به یې واچولې، لاندې به یې له اوبو را و ایستې. اوس یوازې په ډېرو لوړو کې یو څو ونې پاتې دي. پاچا یوه ورځ په ټلیفون کې چا ته ویل چې کچرې او اوښان ورته تیار که.

د رحمدل خندا راغله:

-عبدالرحیمه، ته او خدای! هغه د جنګ کیسه دې وکه، شمشېرخان حاجي دا څو میاشتې مساپر و، نه یې ده اورېدلې.

یوه له رنګه تور سرې تر ورانه بالښت لاندې کړ، پیاله یې کېښوده، و یې ویل:

-ها خو مې د وزیر له اوښي سره وخوړل. سرکوزي دوه لکه ډالر غوښتل.

پاچا وویل:

-سمه کیسه وکه.

عبدالرحیم غاړه صافه کړه:

-یاره پاچا څه درته ووایم! د وزیر له اوښي خو مې دا اوله پروژه نه وه اخیستې، له کومې ورځې چې مې شرکت جوړ کړ، یوازې له ده مې دا اتمه پروژه وه. دوه مکتبه، لوی پل، درې کوچني بندونه... دا ټول مې ورته جوړ کړل، خو په اخېره کې یې راسره مرداره کړه. ده له وزارته یوه پروژه راته را وایسته، غوړه ګوله وه، دوه منزله لېسه جوړېده، یوولس لکه ډالره ورته منظور شوي وو. د وزیر له اوښي سره مې لا له اوله خبره خلاصه کړه، یو نیم لک مې ورته ومنلې.

بس! په یوولسو لکو کې مې درې نیم لکه په تامیر ولګولې، شپېته زره مې د حکومت ولسوال ته ورکړې، څلوېښت زره ملا عبدالغني را نه واخیستې. یو لک هغو انجنیرانو یووړې چې پروژه مې ور تسلیم کړه. اخېر د وزیر د اوښي وار راغی، یو نیم لک مې ور وړې، خو دی وچ منکر شو، قسم یې یاد کړ چې د دوو لکو خبره مې درسره کړې وه، ورته و مې ویل

چې غلط شوی يې، که دوه لکه تا ته درکم؛ نو ما ته څه پاتېږي. نه يې منله، ماغزه مې ورته واوښتل، خبره مو سره وارړوله، په خپله شعبه کې مې له سره چايه په ډک ګيلاس وويشت، اخ! حاجي صاحبانو! کاش چې هغه ساعت مو ليدلی وای، په لوند پتلون کې يې د بيزو غوندې اجبې ټوپکې وهلې.

ټولو وخندل:

هيلی وويل:

–هاغه يو ولې پټه خوله دی؟ هيڅ هم نه وايي، تروش تندی يې نيولی، ان هيڅ خندا نه ورځي.

–هغه حاجي باز نومېږي، دروند دی.

–پوه نه‌شوم.

–دلته چې څوک خبرې و نه کړي، خلک يې پوه او دروند بولي.

–نو چې خبرې و نه کړي، له کومه به پوه شو چې پوه دی. په نوره دنيا کې پوه خلک ډېرې خبرې کوي، که دوی و نه غواړي، نور يې غږوي، ځکه پوه وي، د پوه سړي خبرو ته ټول ضرورت لري. ډېر څه ترې زده کوي.

پيشو وويل:

–چوپ! د حاجي باز کوناټې سره وخوځېدل، اوس به يې پخپله عالمانه خبره واورې!

حاجي باز يو دم وخندل، و يې ويل:

–نو د وزير د اوښې په کوناټو به هم اجبې غټې تناکې راختلې وي.

همدا يوه خبره يې وکړه. بېرته يې جدي څېره ونيوله، دروند کېناست.

پيشو وويل:

–اوس خو پوه شوې چې دلته غلي سړي ته ولې پوه او سنګين وايي. دا ځکه چې تر غږېدا يې نه غږېدا ښه ده. دا خلک چې څومره کم غږېږي، هومره به کم چټيات وايي. مالومداره، تر ټولو کم چټيات ويونکی به تر نورو پوه او سنګين وي.

پیشو سوکه ولاړه شوه، لرې کېناسته. هیلی ورغله. و یې ویل:

-ولې را ولاړه شوې؟

پیشو سره ساوایسته:

هیلی! نور نو دې چټیاټو سترې کړم.

غلې شوه. و یې ویل:

-ګوره! دا کسان لس بجې راغلل. اول نیم ساعت خو یې دوه درې ځله په څه حال، څه احوال، ښه یې، کراري ده... تېر شو. بیا د معدن د الوځولو، د ځنګلونو د وهلو، پوډرو، قاچاق، د مکتب، پل، پلچک، کلینیک... له پیسو څخه د غلا... په باره کې وغږېدل. هر څه یې عادي وګڼل، یوازې پیسې وې. وروسته یې نیم ساعت د ښکار کیسې وکړې، بیا د دویمې او درېیمې ښځې د درلودلو ضرورتونه یاد شول، اخېري خبرې په ښه جنګې زرک ودرېدې.

نو ته فکر وکه! دلته له پل، پلچک، روغتون او مکتبه غلا، قاچاق، د پوډرو کاروبار، د ځنګلونو وهل، د معدنونو الوځول... افتخار دی. دا خلک هیڅ شرم نه لري، ان د خپلو مړو هډوکي یې لا په نورو خرخ کړل. په دوی کې د وطندوستي یوه ذره حس هم نه‌شته.

په دې دومره وخت کې نه په مکتب وغږېدل، نه چا دا وویل چې د کلي لاره خرابه ده، نه کلینیک یاد شو، نه یې کومه د وطندوستي خبره وکړه.

پیشو غلې شوه. و یې ویل:

-هیلی! در نه لاړم. مېلمانه ډوډۍ ته ولاړ شول.

پیشو منډه واخیسته. تر واړه وره ووته، د کور په چوتره کې یې ساه ونیوله. دېوال ته د تکیه شوي کاږه ځګ او دېوال تر منځ په چوله کې پربوته.

نجونو ته یې وکتل، غټې کوټې ته یې ډک پتنوسونه وړل. پزه یې کش کړه، رنګارنګ خوراکونه وو.

غیرت راغی، په چوتره کې ودرېد، په لوړ غږ یې وویل:

-بلا وهلې یاست! یو څه ګړندي شئ، مېلمانه یې را ولاړ کړل.

سایرې وویل:

–لالا، مازې د هندوانو غوري پاتې دي.

غیرت وویل:

- خو ګورئ! غر مو وا نه ورم.

غیرت کوټې ته ورغی، لوښي شکلي ایښي وو. بېرته د دالان په وره کې ودرېد، و یې ویل:

–بیا هم درته وایم، غر مو وا نه ورم.

ګډه خندا راغله. غیرت ور وکتل، مېلمانه کور ته له پرې شوې دروازې راووتل. ټول لمر ته ولاړې نوې لنګې شوې غوا ته ور وګرځېدل.

پاچا په خوند وویل:

–یاره رحمدله! اجبه بډوګی (قندولکه) سخوندره یې نه ده!؟ پر دې تور تندي خو یې دا سپین خال یوه دنیا ارزي.

عبدالرحیم وویل:

–رحمدله! ستا د غواوو ښه ذات دی، یوه سخوندره دې له ما سره هم ویل کړې وو.

ټول چوترې ته وختل، باتور له بدنۍ او چلمچي سره تیار ولاړ و.

رحمدل وویل:

–حاجي صاحبانو! زحمت مو وبخښئ، تر باغه ډېره لاره وه، ډوډۍ سړېده، همدلته مو سرشته ونیوله.

یوه یوه لاسونه پرېمنځل. کوټې ته ننوتل. حاجي شمشېرخان تر ټولو لوړ کېناست.

پاچا ډک دسترخان ته وکتل، و یې ویل:

–رحمدله! دومره زحمت ته ضرورت نه و، ساده ښوروا بس وه.

رحمدل وخندل:

-څه زحمت. ياران دې ژوندي وي.

پیشو د کوټې کړکۍ ته ورغله. ستمی یې واورېد، هیلی د چوترې په ټیټه خټینه زینه نه‌شوای راختلای.

پیشو ور غږ کړل:

-اوږدغوږې راغی.

هیلی ټوپ کړل، چوترې ته ور پورته شوه. په وارخطایي یې شا و خوا وکتل، سپی نه و.

پیشو وویل:

-راځه! کله کله ډار هم ښه وي.

هیلی کړکۍ ته ورغله، غږی یې اوږده کړه. و یې ویل:

-د څلورو نفرو لپاره نو دومره مصرف!؟ ټوله کوټه ډک دسترخوان نیولې ده!

پیشو وویل:

-دا خلک عزت په مصرف کې ګڼي. رحمدل خو لا ښه دی، ګذاره یې کېږي، خو ډېر خواران خلک لا ډېر مصرف د مېلمه عزت بولي. دا څو ورځې مخکې مې دوه کسان ولیدل. یوه یې په خواره خوله له بله پور غوښت، ویل یې چې مېلمانه لرم. پیسې یې ورکړې، په هماغه ورځ یې چاغ ورى واخیست. ټوله ورځ همالته وم. په سرې باندې غربت ختم و، ښځې یې له ډېر ټوخي ساه نه‌شوای ایستلای. ماشوم یې ناروغه و، یوه کوټه یې لوڅه وه، بلې یې زوړ پلاسټیکي فرش درلود.

غرمې ته مېلمانه راغلل، د سړي ملګري وو، نسونو ته یې غوښې ور واچولې. ماسپښین ساراګشت ته تېر شول. ډکې ګېډې تشې شوې، نه ما کړې، نه تا. بس! یوازې سړی غیرتي وګڼل شو.

مېلمانه لاړل، غیرتي چیلم ته کېناست. سترګې یې ځلېدلې، کله کله به په بربتو کې خندا ورغله، داسې ښکارېده لکه په ذهن کې یې چې د مېلمنو وروستی خبره ورګرځېدله.

“والله! فلانيه، د مور شيدې دې شه، ډېر غيرتي يې.” خو له کوټې يې د ناروغ ماشوم ژګېروي راتلل. ښځه يې دوه ځله ورته راغله، و يې ويل چې وه سړيه، د خدای روی ومنه، ماشوم مري. سړي ناره کړه چې څه وکم، پوروړی يم، ډاکټر او دوا پيسې غواړي، په جېب کې يوه روپۍ نه لرم.

ښځې ژړل. ده په راډيو کې سندره اورېده. سترګې يې له غروره ډکې وې. وړه خبره نه وه، غيرتي و.

هيلی وويل:

–خو ورته وګوره. ټوله کوټه ډکو غابونو نيولې ده. دا خوراک د شلو کسانو هم بس دی.

پيشو وويل:

–اه! کم خوراک يې نو بله بې‌غيرتي ده. دلته دوو نفرو ته د اتو کسانو تياری نيسي. هر څه بايد تر بسو څو واري ډېر وي. که مازې يو څه کم شي؛ نو پېغور يې ګڼي. رحمدل څلورو کسانو ته شپږ منه پسه حلال کړ.

–خو اوس مې د رحمدل دوې کشرانې لوڼې وليدې. په باغ کې ناستې وې، يوې د کميس ارمان درلود، بلې ټيکری غوښت. د دې مېلمستيا پنځمه برخه مصرف هم تر مېلمنو ډېر و. په پاتې پيسو يې ټولې لوڼې پټولای شوای.

پيشو غلې وه.

د حاجي عبدالرحيم غږ راغی:

–ياره حاجي صاحبانو، دا د واکسين له والو سره به څه کوو؟ ستاسې کلي ته هم درغلي وو؟

پاچاپه ډکه خوله وويل:

–هو! وايي چې د واکسين د والو امنيت وساتئ.

حاجي شمشېرخان ته يې وکتل، حاجي بسته ورون خولې ته نيولی و. پاچا وويل:

–شمشېرخانه! ته څه پکې وايې؟

حاجي په ډکه خوله وويل:

–داخبرې په کېدو نه ارزي. له خوراکه مو باسئ.

پیشو وویل:

–هیلی! باز ته وګوره! کوناټي يې وخوځېدل، وا يې وره! يوه خبره، خو پخه خبره کوي؟

باز وویل:

–واکسین څه په ډک... وهئ. پخوا نه و، اوس دې هم نه وي، په دومره جنجال نه ارزي.

پیشو وویل:

–د همدې پوهاند صاحب يو لمسی ګوزې وهلی

پاچا وویل

–دا د نجونو د مکتب خبرې هم ماغزه را ابشولي دي. ها بله ورځ هم ولسوالي ته له ولايته د حکومت سړي راغلي وو. ویل يې چې لوی پل په یوه شرط درته جوړوو چې د نجونو مکتب به له بیا ترمیمه وروسته ساتئ.

حاجي شمشېر خان په ډکه خوله وویل:

–پربېږدئ داخبرې! د خپل پلار او نیکه شملې مه ټيټوئ، نه مو مکتب په کار دی، نه پل، نه پلچک، نه سړک. زه خو وایم چې دا د هلکانو له مکتبه هم خدایکه ښه ورځ ووینئ! رحمدله، د دې نوې لنګې غوا سخوندرې دې ډېر خوند راکړ. نه به يې کې را؟

د رحمدل سترګې وځلېدې. په ببره يې د فیرني پیشقاب ور ببرته کړ. و يې ویل:

–ولې نه حاجي صاحب، تر تا ځار! خو اوس غوا پرې لوشو.

حاجي شمشېرخان وخندل:

–زوروره، نو ما سمدستي کله پرې پکې اچولی دی.

پیشو سوکه وویل:

–اخ! پل، مکتب، پلچک، سړک... د وطن ابادي څه کوي! د غوا سخوندره مهمه ده.

پاچا وویل:

-حاجي شمشېر خانه! په نورو تېز ورځې، خو په خپله خبره نه يې ولاړ.

حاجي شمشېرخان ور وکتل.

پاچا وخندل:

-ځان داسې ناکاره مه اچوه، خپله دې راته ويلي وو چې د کلات د جلدک تازيان نوم لري. دا وار يو کونګرې درته راوړم. دوه ځله لاړې، خو...

حاجي شمشېرخان په خبره کې ور ولوېد. په خندا يې وويل:

-پاچا! غوټ درته مات يم، خو که به دروغ درته وايم، اورته دې راباندې طلاقه يي! ځو وارې مې په زړه کې را تېر شوې، خو ډېر مصروفه وم، سر ناخلاصه خلک دي، ځو ځله مې د کوکنارو د کرلو چل ور وښوو، نوی تخم مې ور ووړ. بوجی-بوجی اصل کود مې ورته واخيست، خو کوکنار وکري، په پاللو بې نه پوهېږي، غوزې بې وړې راشي... خير، بل ځل مې نه هېرېږی. هاغه د مستو کاسه را بېرته که.

رحمدل وويل:

-باز حاجي! ته ونيسه، اجبه د سينې پسته غوښه ده. نه دې په عذابوي.

باز! غټ ټېغ را وايست. رحمدل په لاس کې نيولې بوټۍ بېرته په پيشقاب کې کېښوده.

پيشو وويل:

-دې ته وايي دروند او هوښيار. عالمانه خبره بې ونه کړه، رحمدل بې په ټېغ وپوهاوه چې ډک يم.

حاجي شمشېرخان پر خپلو غوړو شونډو توليا تېره کړه، و بې ويل:

-ياره رحمدله! لکه چې دا نوې کډه دې ښه لاس لري، اخېري ځو وارې ډوډۍ دې له خونده ډکې وې.

عبدالرحيم په خبره کې ور ولوېد:

-په دويم واده به دې د کور عزت خوندي وي. سپينه مامد دينه به درته وکم، زما خو درېيمې ته هم نېت دی.

ټولو وخندل.

رحمدل په خندا وویل:

–در واخلئ، لاس مه نیسئ.

له هرې خوا درانه ټېغونه راغلل، بیا تر ډېره شکرونه ایستل کېدل.

دعا وشوه. مېلمانه لا باغ ته له پرې شوې وره نه وو وتلي چې له دالانه ښځې او نجونې راووتې. ټولو کوټې ته ور منډه کړه، د کېناستلو په حال کې بې لا پیشقابونو ته لاسونه ور وغځول.

پیشو وویل:

–د دې نجونو کولمې یوازې د مېلمستیا په وخت غوړېږي.

هیلۍ ور وکتل:

–خو دوی د سړیو پاتې شونې خوري. کاشکې بې په دېګونو کې ځانونو ته یو څه پرېښبې وای.

پیشو وویل:

–خبره دې ژر هېرېږي. درته و مې ویل چې دا خلک څلورو کسانو ته د شلو نفرو خوراک ږدي، عزت بې ګڼي.

هیلۍ بېرته غړۍ اوږده کړه، وړو نجونو په خپلو غاښونو له هډوکو غوښې شکولې.

هیلۍ وویل:

–خو دا نجونې او ښځې تر اوسه ولې غلې وې. ټولې په یوه تنګ دالان کې راټولې وې. ان د وړو نجونو هم چوپ نه خوت. داسې لکه په دې کلا کې چې د ښځې یا نجلۍ په نوم هیڅ ژوندی ساری نه وي.

پیشو وویل:

–له غږېدا منع وې.

–ولې؟

پردي نارینه بې باید غږ وا نه وري.

-پوه نه‌شوم.

-خدای دې پوه که. دلته د ښځې د غږ اورېدل هم د نارینه‌وو شهوت پاروي.

پیشو روانه شوه.

هیلی وویل:

-څه کوې؟

-د اورېدغوږي ساه مې واورېده.

هیلی شا و خوا وکتل:

-دلته خو نه‌شته.

پیشو وویل:

-ته یې نه اورې.

پیشو کادانې ته ننوته. و یې ویل:

-سېرلیه! خوله دې پټه که، ډېر بد ښکارې.

لاړه، پر پروړه پرېوته.

چرګې وویل:

-هیلی دې څه کړه؟

پیشو ور وکتل:

-چرګې! که نور نه وي، د دې چرګوړو تر مخ خو لږ هوښیاره غږېږه. هیلی خو په ما پورې سرینښ نه ده.

سېرلي ور غږ کړل:

-نن خو بیا تیار رحمدل یې. خبره نه درسره کېږي.

هیلی راغله. چرګې ته نږدې پرېوته.

ټول غلي وو. یوازې د سېرلي غاښونه سره لګېدل. شخوند یې واهه.

پیشو سر پورته کړ:

-چرګې! چوچونې دې ویده دي؟

چرګې وویل:

-پام چې مرداره خبره و نه کړې.

پیشو بېرته پر پروړه سر ولګاوه. سوړ اسوېلی یې وایست.

هیلی وویل:

-پیشو! زړه دې ډېر ډک دی!؟

-ورک یې که، دې وطن ته مې خوا بدېږي.

سېرلي وخندل:

-نوې خبرې دې زده کړې؟

پیشو وویل:

-مردارخوره، نوې خبرې نه دي، دا وطن خو زما هم دی، ستا هم دی، د چرګې هم دی. لږ احساس پیدا که. ته او رحمدل څه فرق سره لرئ!

هیلی وویل:

-خو نور خلک به داسې نه وي، یو څه د وطندوستي حس به لري.

پیشو تر یوه وخته غلې وه، بیا یې سر پورته کړ:

-هیلۍ! زه په دې کلیو کې ډېره ګرځېدلې یم. دلته پنځه نوي فیصده خلک رحمدل دوی دي.

مهاب خان

غلې شوه. وبې ویل:

–واوره! یوازې د یوې ورځې کیسه به درته وکم. موچي مې ولید، سړي ته یې د بوټونو اصلي پسکی ور وښوو. سړي مازې سترګې ترې واړولې، موچي په بوټ کې ارزان بیه پسکی کېښود. دهقان ته ورغلم، په پټي کې د شکېدلو رومي بانجانو لوبې کوټې ته ناست و. سړي پلاستیکي خلطې ورسره وې. دا رنګ د خلکود غولولو لپاره و. خام رومیان هم سره پکې ښکارېدل. دهقان د خلطې څنډو ته سالم رومیان اېښودل، منځ یې له خوسا او چینجنو رومیانو ور ډکاوه.

قصاب ته ورغلم. خدای خبر، په کومه زمانه کې یې یو غویی حلال کړی دی، خو د هماغه غوایي یوه ټوټه سپین پوستکی یې ساتلی، تل هماغه پوستکی د مینبې په ورون پورې سرېښوي، مانا ها خلکو، مېښه نه ده، د ځوان غوایي غوښه واخلئ. تلې ته مې وکتل، دلته ټول قصابان تلې دومره پورته ږدي چې مشتري ته یې منځ نه‌شي ور ښکاره. کار یې کړی وي، په تله کې یې مخکې له مخکې وازګې او بړزې اچولې وي.

د هلکانو له مکتبه تېرېدم، پسپسی مې واورېد، ور وګرځېدم، مدیر له دوو دوکاندارانو سره ولاړ و. ورته ویل یې چې د شپې یوه بجه څلور خرې راولئ، بس! د مکتب کتابونه او کتابچې مې تیار درته ببل کړي دي، خو په نرخ کې به یې بله نه کوئ. تر دې یې ارزانه نه‌شم درکولای.

ډاکټر مې ولید. له ښاره خپل کور ته راته، په ټلیفون کې یې خندل، ویل یې چې بې‌غمه اوسه. د شرکت ټولې روغې او تاریخ تېرې دواوې دې پر ما، زما یوه نسخه به هم ستا له دوا پرته نه وي، یو په دوه به یې درته خرڅې کم، خو څلوېښت فیصده ګټه غواړم.

نوي جوړېدونکي سړک ته ورغلم. له مسلح عسکرو را لرې درې لوکس رېږې خرېیلي نیکټایي کړي کسان ولاړ وو. له نږدې مې غوږ ورته ونیو، لاړې یې سره بادېدلې، د سړک د موادو، د کاریګرو د پیسو او د تېلو په غلا نه سره جوړېدل. یو بل ته یې ګوته نیوله. تا ډېرې واخیستې، ما ته لږ پاتې شوې.

اخ! له چا ګیله وکړو. دلته هر یو تر خپله وسه غل دی.

پیشو غلې شوه.

هیلی وویل:

–مانا ټول بد دي؟

پیشو سر پورته کړ:

–ښه هم شته، خو ډېر کم، په مردار ډنډ کې یو سطل پاکې اوبه نه چلېږي. یوه ورځ مې یو سړی ولید، ښځه یې تازه لنګه وه، ده له کارېزه منګی ډکاوه. بس! په ټول کلي کې متل شو. پلانی د ښځې سپی دی.

یو بل مامور مې ولید، رشوت یې نه اخیست، همکارانو یې لېونی باله، د کور وال ور نه خپه وو، ویل یې چې نورو په همدې ساده ماموریت کې موټرې واخیستې، خو د موږ وال د یوې خوا نه دی... دا خلک په رڼا ورځ د خپلې ښځې، اولادونو، خپلوانو، دوستانو... تر مخ په ډېر افتخار حرامې پیسې ګټي. یو هم نه ورته وایي چې وه پلاره، وه وروره، وه مېړه، وه خپله... ته خو لس، دوولس زره معاش اخلې. دا ارګاه و بارګاه، د اتلسو زرو ډالرلرو موټر، لوکس کور، په دوو میاشتو کې د اتو زرو بوټونه، د لسو زرو درېشي... دې له کومه کړل؟ برعکس، ټول افتخار پرې کوي، رشوت ته یې نوي نوم ورکړی، پیداګیري ورته وایي.

دلته سیند نه دی چې د سپي په خوله مردار نه‌شي، دلته ټوله د سپي خوله ده. ګناه ثواب ګڼي، د وطندوستي بوی هم نه‌شته. په دې خاوره د یوه هم زړه نه سوځي. بس، لکه د لاندې پسه چې د الېیلو له پاره تیارېږي! ټولو لاسونه ور اچولي دي، نر هغه دی چې ګوتو ته یې دېرې وړی ورشي.

هیلی وویل:

- خو دا خلک به له اوله داسې نه وو. دوی د پلار، نیکه شملې ډېرې یادوي، پخواني به یې د کار خلک وو.

پیشو روانه شوه، تر سوري یې سر وایست، و یې ویل:

–هیلی! راځه!

دواړه باغ ته لاړل. مېلمنو لمونځ کاوه.

پیشو ونو ته وکتل، کېناسته، و یې ویل:

–هیلی! یو څه وخت باید ماتله شو.

هیلی حیرانې سترګې ور واړولې؟

–ولې؟

-رحمدل دوی خو نه يې چې ببرړه کوې!

ښه شېبه ووته، کارغه راغی، لنډه دوره يې ووهله، پر ټيټ ښاخ کېناست. نارې يې کړې:

-کاغ، کاغ، کاغ...

پيشو وويل:

-رائحه.

دواړه کارغه ته ور نږدې شول. کارغه له کوچني هډوکي غوښه جلا کوله.

پيشو ور غږ کړل:

-کارغه! څو کلن به يې؟

کارغه پرته له دې چې ورته وګوري، و يې ويل:

-پيشو! له رحمدله به څه زده کړې. ډېره شخصي پوښتنه دې و نه کړه!؟ دا يې تا ته زما سن مالوم، څه فايده!؟

پيشو په خبره کې ور ولوېده:

-خدای که دې په دې تور مخ مينه يم، د سن مالومول دې زما له دويمې پوښتنې سره ارتباط لري.

کارغه وويل:

-سمه ده، درته و به يې وايم، کابو يو سلو اوياوو ته رسېږم. هله نو، د مطلب خبره کوه!

-کارغه، رحمدل دوی په خپلو پلرونو او نيکونو ډېر نازېږي، هره خبره يې په پنځه زره کلن تاريخ، پخوانۍ پوهه او غيرت ختمه شي. تا خو ډېر عمر کړی، دا خلک کومه کارنامه لري چې موږ نه يو ترې خبر؟ برق يې کشف کړی، کښتۍ يې جوړې کړې، سپوږمۍ ته ختلي، د کوم خطرناک مرض دوا يې جوړه کړې...څه يې کړي؟

هډوکی ولوېد، کارغه خلاص وزرونه پسې را کښته شو. پر هډوکي يې منبوکه ووهله. هيلۍ ته يې وکتل، و يې ويل:

-دا خو مې نوې وليده!؟

پیشو وويل:

-څه بې کوې! رحمدل وويشته. زما د خبرې ځواب دې را نه کړ.

کارغه وويل:

-له پنځه زره کلن تاريخه بې نه يم خبر، خو د رحمدل دوی پلرونه او نيکونه را مالوم دي. بس! رحمدل دوی ته ګوره، که په دې خلکو کې پوهه وينې؛ نو پخواني بې هم عالمان وو، که نه له رحمدل دوی بې ټکی فرق نه کېده.

هيلی وويل:

-خو څنګه خلک وو؟

-ويده. ټول عمر ويده. په يوه وطن کې هم د غرمې خوب نه‌شته، خلک کار کوي، خپل ژوند جوړوي، وطن اباد‌وي، خو دوی به هم لکه رحمدل دوی شپه ورځ په خوب تېر کړل. سهار چې به را پورته شول، په ټول ملک کې به پردي ګرځېدل. په دې به نه وو خبر چې دا څوک دي، ملک بې څنګه ونيو، له کومه راغلل، څنګه راغلل، ولې راغلل، چا راوستل... بس! نه پوښتنه، نه بازخواست، نه د وطن مينه. نيمايي رحمدل دوی به د پيسو لپاره د خپلو خلکو او خپل وطن پر ضد له پرديو سره ودرېدل. نورو ته به چې پيسې او مقام ور و نه رسېدل، مخالف به شول، تورې او ټوپکې به بې را واخيستې، پردي به کرار ناست وو، رحمدل دوی به په خپلو منځو کې سره وخوړل. دا وژنه، ها وژنه، له يوه لاس پرې که، له بل سر، د يوه کور ته اور واچوه، بل...

يوه خوا به بې ختمه کړه، بيا به بې پردو ته پام شو، پسې وا به بې خيستل، وروسته به په خپل منځ کې نه سره جوړېدل. هر يوه به پاچاهي غوښته. ورور به له ورور‌ه سترګې و ايستې، زوی له پلاره. په لکهاوو غاړې به پرې شوې. سرونه به ولوېدل، اخېر به يوه قدرت ونيو. ښځو، مينځو او کبابونو ته به بې ور پام شول. هر پاچا به لکه چرګ په لسګونو چرګو کې پروت و. يوه نه، دوې نه، درې نه، څلور نه، لسګونه او سلګونه ښکلې ښځې او نازکې مينځې به پرې راټولې وې. د شپې به بې مستي کوله، د ورځې به ويده و. عامو خلکو به هم د غرمې خوب نه هېراوه. بله ورځ به بيا همدا کيسه له سره تکرارېدله. دوی به ويده وو، نورو به سلامت ملک لاندې کړ. له سره به بې سترګې وموښلې، په جوش به راغلل... نيمايي به له پردو سره ودرېدل، چا ته چې به پيسې او واک ور و نه رسېدل، تورې به بې را واخيستې، وينې به وبهېدې، له دواړو خواوو. ..

کارغه غلی شو، په هډوکي پسې بې منبوکه واچوله، و بې ويل:

–په دې نړدې دوو سوو کلونو کې دوه، درې د کار خلک پیدا شول. له رحمدل دوی سره یې فرق درلود. له زړه یې د وطن جوړېدا غوښته، له خلکو سره یې مینه وه، تعلیم ته یې پام ور واړاوه، مکتبونه او کارخانې یې جوړې کړې، پوځ یې په پېښو ودراوه، د بند، برق... رېل په فکر کې شول.

دوی غوښتل چې رحمدل دوی وینې او د نورو ملکونو سیال کړي، د ژوند خوند ور وښیي، ورته ووایي چې وطن د ټولو مور ده، مه یې خپه کوئ. اباد یې کړئ. اه خلکو! وینې شئ...

خو رحمدل دوی وېښېدا نه غوښته، وطن یې د غرمې له خوبونو ځار کړ. همدا نېک خلک یې پسې واخیستل... ځوک یې مړه کړل، ځوک یې له وطنه وشړل...

رحمدل دوی په سوله او هوساینه کې ناروغه کېږي. دوی له کراري، انساني ژوند او ابادي سره حساسیت لري، لکه لېوان یوازې په وینو کې خوشاله دي. ووژنه، ووژنه، ووژنه...

کارغه والوت.

هیلی مېلمنو ته وکتل، یو هم نه و، نیازۍ او سایرې توشکې او بالښتان ټولول.

پیشو او هیلی ورغلل. شېبه وروسته رحمدل راغی.

سایرې د نیازۍ غوږ ته خوله ور ټیته کړه.

پیشو وویل:

–ورته و یې ویل چې شیرین اغا ته وایم، خوشاله دی. خبره به مې ومني.

سایره خپل پلار ته ورغله، په خواره خوله یې وویل:

–شیرین اغا! یوه خبره مې مني؟

رحمدل تریو ور وکتل.

نجلی خوله کړه کړه:

–نوې مور وایې چې دا درې میاشتې د پلار کره نه یم تللې، خیر دی، یوه شپه اجازه ورکه، مور یې سخته ناروغه ده. بس! سهار چایو ته یې بېرته همدلته وغواړه.

د رحمدل سترګې رډې راوختې:

-بس، بس، په اوږو يې مه راسپروه. مور يې هيڅ بلا نه ده وهلې.

غلی شو. نيازی ته يې وکتل، ناره يې کړه:

-وه د سپي لورې! پزه دې را پرې کړه، د هندوانو په يوه غوري کې يوه پنجه ولې کمه وه!؟

پيشو وويل:

-اخ! نفرته! دومره ښکلی دسترخوان، رنګارنګ خوندور خواړه او ګڼ لوښي يې هېر شول، خو يوه پنجه يې په ذهن کې پاتې ده.

(۸)

تياره وه، پيشو پر پروړه سر ايښی و.

چرګې وويل:

-پيشو! غلې يې!

پيشو وويل:

-فکر وهم.

-څه فکر؟

-د رحمدل.

-څنګه؟

يوازې يوه ورځ! بس! رحمدل په يوه ورځ کې انسان کېدای شي. هم به پخپله له ژونده خوند واخلي، هم به کورنی ته خندا ورکړي، هم به يې وطن ته خپله برخه خير ور ورسېږي.

په تياره کې د سېرلي غږ راغی:

چرګې! ولې دې وغړوله، هماغه فکرونه بې ښه وو.

هیلی وویل:

ـ سپرلیه! ته بې مه اوره.

غلې شوه، و بې ویل:

پیشو، ما او چرګې ته ووایه. رحمدل څنګه انسان کېدای شي!؟

پیشو اوږده وغځېده. و بې ویل:

-رحمدل مې په فکر کې یوازې یوه ورځ انسان کړ. ټول غمونه ختم شول.

چرګې وویل:

-زړه ته مې نه لوېږي.

پیشو وویل:

-اسانه ده.

هیلې په خبره کې ور ولوېده:

-مورې هم خبرې کړه.

پیشو وویل:

-سمه ده. زه به مې یوازې د یوې ورځې فکر درته ووایم. تاسې وایاست ښه!

هیلی او چرګې په یوه غږ وویل:

-ښه.

پیشو وویل:

-نن شپه تېره شوه، رحمدل مې په خپل فکر کې سبا سهار وخته له خوبه را پورته کړ. چوترې ته ووت، نیازی په بېړه بدنۍ ته ورغله، خو ده وار ړومبی کړ. بدنی یې ور پورته کړه، موسک شو، و یې ویل:

-ته خو مې مزدوره نه یې. زما غوندې انسان یې، خدای لاس او پښې راکړې، ولې خپل کار په نورو وکم!؟

نیازۍ په چوتره کې حیرانه ودرېده، رحمدل بمبه ووهله. اودس یې وکړ، نیازۍ تولیا ورته ونیوله. رحمدل مننه ترې وکړه، د نیازۍ سترګې رډې را وختې. باور یې نه راته، رحمدل او مننه!؟

رحمدل جومات ته لاړ. کتارونه سم شول، رحمدل ورغی، په لومړي ځل د خپل تره د زوی انځرګل تر څنګ ودرېد. تربره یې حیرانې سترګې ور واړولې. رحمدل ورته موسک شو.

جمع خلاصه شوه. انځرګل کور ته روان شو، خو تر شا یې د پښو ترپی واورېد، ور مېړ یې کوږ کړ، رحمدل ور پسې و. انځرګل ګامونه ګړندي کړل، رحمدل هم چټک شو، انځر ګل خپل کور ته ننوت. د کلا لویه دروازه نه پورې کېده، ور و یې کتل، رحمدل د دروازې په لیخک کې پښه ایښې وه.

انځرګل حیران ودرېد، رحمدل دروازه ټېله کړه، انګړ ته ورغی. وار له واره یې ناره ونیوله:

-د تره کډې! چېرې یاست؟

له دالانه د یوې وړې نجلۍ خوشاله غږ راغی.

-ابی! شیرین اغا دی.

ښځې وویل:

-خوب وینې!؟ شیرین اغا خو له جلا کېدا را باده زموږ کور نه دی لیدلی. دلته کله راځي!؟

رحمدل ور ناره کړه!

-راغلی یم.

وړه نجلۍ په بېړه له دالانه را ووته. خندل یې. رحمدل ټیت شو. د وړې نجلۍ له تندي یې مچو واخیسته. له کوټو ښځې، ماشومان او ځوانان را ووتل. ښځې او ماشومان خوشاله ښکارېدل. ټول تر رحمدل را تاو شول. په سترګو کې یې

اوښکې رغړېدلې، د کور کهول پوښتنې بې کولې... خو ځوانان له خپل پلار انځر ګل سره ګوښه ولاړ وو. په رډو سترګو بې رحمدل ته کتل...

یوې ځوانې نجلی په چوتره کې سره غالی هواره کړه. بالښت بې کېښود، خو رحمدل دالان ته ورغی. پر زاړه، سپېره لیمڅي بې پلتی ووهلې. نجلی په منډه نوی بالښت ورته راووړ. رحمدل غټې سپرېمې کش کړې. په خوند بې وویل:

–اه! څه خوږ بوی، په تناره کې څه دي؟

د انځرګل ښځې په خوشالی وویل:

–شیرین اغا! غرمې ته مو کټوه بار کړې ده.

رحمدل په خوند وویل:

–غوښه به پخه وي؟

ښځه په بېړه تناره ته ور ټیټه شوه. کټو بې را وایسته. یوه ټوټه غوښه بې په ګوتو کې ټینګه کړه، په خوابدي غږ بې وویل:

–لږ خامه ده.

د ګاز ډبه بې ور کش کړه.

رحمدل ناره کړه!

–مکی! غوښه به غرمې ته خورو. کوچ راواخله!

په لنډ وخت کې د رحمدل مخې ته د شیدو چای، تازه کوچ او توده ډوډی کېښودل شول. دالان ډک و، ښځو او ماشوانو په مینه رحمدل ته کتل.

رحمدل په ډکه خوله ناره کړه:

–په تربره باندې خدای نه ده خوړلې. اوس به له خپلو ځوانو زامنو سره په چوتره کې ناست بې. وابې به چې دا نابللی مېلمه له کومه شوا؟

نجونو او ښځو وخندل.

رحمدل خپل غږ په زوږه کړ!

–وه غټسرې انځرګله! دا خو دې و نه ویل چې پردی به ولې یې؟ خپل تن، وجود، سکه د تره زوی مې یې، همدا اته کاله مخکې لا سره ګډ و. ماشومتوب مو یو ځای تېر کړی، ګډ مو خندلي، ګډ مو ژړلي، په ګډه مو د ګډ کور رمه پېولې، په ګډه به ګډې انا د ناتار کاسه راته ایښودله، ګډ نیکه به نکلونه راته ویل، یو ځای به لمبېدو. یو ځای به مو د دالانه پر سر د غومبسو ځالې را اچولې. په یاد دې دي، په ما دې څومره خوا بدېده. غومبسې زه وچیچلم، خو ژړل تا.

غلی شو. په ډکه خوله یې ناره کړه!

ـ راشه، زما له سووبه به په خپل کور کې په ګېډه موړ شې. تر اوسه به دې دومره نویین (تازه) کوچ نه وي خوړلي.

ماشومانو وخندل، خو د ښځو سترګې له اوښکو ډکې وې.

له چایو وروسته رحمدل چوترې ته ورغی. ډله ماشومان او ښځې پسې را ووتل. رحمدل حیرانو نارینه‌وو ته وکتل، په زوره یې ټېغ را وایست. و یې ویل:

–د تره کډې!؟

ښځې منډه ور واخیسته.

رحمدل وویل:

–غرمې ته یوه ډکه کاسه ښوروا را ولېږه.

غلی شو. انځرګل ته یې وکتل، و یې ویل:

–د انځرګل برخه غوښه به هم ورسره وي.

ځوانې ښځې په بېړه وویل:

–سمه ده شیرین اغا! په غبرګو سترګو.

یوې پېغلې په بېړه بوټونه ورته سم کړل.

رحمدل تر چوترې کښته شو. څو ګامه یې واخیستل. ودرېد، ورمېږ یې کوږ کړ.

-د تره کډې! غټسري ته ووایه چې سبا غرمې ته مې ټول مېلمانه یاست. نر، ښځې، ماشومان. یو به هم نه پاتې کېږي.

رحمدل خپل کور ته لاړ. باتور د چوترې په زینه کې کلاشینکوف پاکاوه. رحمدل یې له لاسه ټوپک ور واخیست. په څا کې یې واچاوه. وړو زړو په حیرانی ورته کتل.

رحمدل وویل:

-باتوره زویه!له ټوپکه خدای که ښه ورځ ووینې، د مرګ وسیله ده، یا به بل وژنې، یا ځان. سر له سبا به مکتب ته ځې.

چوترې ته وخوت، ټولې لوڼې یې پر ټنډو ښکل کړې. نجونو ژړل، په لومړي ځل یې د پلار مینه لیده.

رحمدل خپلې غبرګې وړې لوڼې ټېر ته ور نږدې کړې، و یې ویل:

-تاسې به هم په لنډ وخت کې مکتب ته ځئ.

نجونو په راوتلو رډو سترګو ورته کتل. یوې وړې نجلی یو دم وخندل:

ــشیرین اغا! درواغ خو نه وایې؟

د غیرت غږ راغی:

سپین‌سترګې! پلار ته څوک داسې نه وایي!

رحمدل وویل:

-نه غیرته زویه! په دې کور کې هر څوک د خبرو حق لري. که څوک غلطي وکي، په ارامه یې پوه که.

کوکوګلې وویل:

-اول خو د نجونو مکتب نه‌شته، دویم خلک به څه وایي؟

رحمدل په خبره کې ور ولوېد:

–زموږ لوی مشکل دا دی چې د ځان لپاره نه، د خلکو لپاره ژوند کوو. تعلیم په نر و ښځه فرض دی. پاتې شوه د مکتب خبره! زه یې په خپل مصرف جوړوم.

رحمدل خپلې ورېې لور ته وکتل، یوه پایڅه یې پرې وه. و یې ویل:

–غیرته زویه! ټولې نجونې په موټر کې درسره کېنوه. د ولسوالۍ په بازار کې چې یې څه به کار و، خوښ دې یې کړي.

د غیرت تندی تریو شو:

–شیرین اغا! داسې نو څوک نه کوي! زه به یې ورته راوړم.

رحمدل وویل:

–نه! تا ته مې ټبر اختر یوه سدرۍ راوړې وه، تر اوسه لا پرته ده، ویل دې چې رنګ مې یې خوښ نه دی. دوی هم زړه لري.

سایرې ته یې وکتل، و یې ویل:

–بچکې! ما وبخښه. نه پوهېدم. یو تان ټوکر به مې راووړ، جامې او د کوټو پردې به مو له یوې ټوټې وګنډلې. په دې کې څه بده ده چې په خپله خوښه ځانونو ته ټوکر، څپلی او ټیکري واخلئ.

د سایرې سر یې پر خپل ټټر پورې ولګاوه. په ژړغونې غږ یې وویل:

–اه ګرانې! پلار دې وبخښه. ښه ده چې کونډه ته مې ور نه کړې.

غلی شو. سایرې حیرانې سترګې ورته نیولې وې.

رحمدل وویل:

–له دې وروسته به په دې کور کې له نجونو نظر اخیستل کېږي. دا د دوی شرعي حق دی، چېرته چې یې خوښه نه وه، نه به یې ودوم.

یو دم یې وژړل. په ژړا کې یې له ټولو ښښنه وغوښته. خپله سپکه خوله یې یاده کړه، و یې ویل چې سر له اوسه به پوچ پاش نه وایي.

د کلا لویه دروازه خلاصه شوه، په تراکتور پسې اوږده ټېله ترلې وه. راغی، د انځر ګل دوو زامنو د وهل شوې چنار څلور، څلور متره لرګي له ټېلې کښته کړل.

رحمدل ورغی، د تربره زامنو ته یې غېږ ورکړه. د انځرګل زامنو ځمکې ته کتل. یوه یې په خواره خوله وویل:

–پلار مې ځان ملامت ګاڼه. ویل یې چې چنار ستاسې حق و.

رحمدل یو ځوان تر لاس ونیو، خو ځوان بخښنه وغوښته، و یې ویل چې اوس کار لري، چایو ته به بل وخت راشي.

ځوان د تراکتور اشټرنګ ته کېناست، بل تشې ټېلې ته ور وخوت.

اشټرنګ ته ناست ځوان وویل:

–شیرین اغا! پلار مې ویل چې سبا غرمه ډوډۍ ته درځو، خو په یوه شرط! بلې غرمې ته مو تاسې ټول مېلمانه یاست.

رحمدل وخندل. چوترې ته یې وکتل، د ټولو سترګې له اوښکو ډکې وې. رحمدل ورغی. ښځې او اولادونه پرې ور ټول شول.

رحمدل وویل:

ګورئ! انځر ګل دوی مو تن او وجود دي، د ټولو په رګونو کې د یوه نیکه وینه جریان لري. ټګ راټګ به ورسره پالئ!

کوټې ته لاړ. ډم یې په تلیفون را وغوښت. لسو بجو ته یې وېښته ور جوړ کړل، په ږیره یې لاس ور وواهه. تشناب ته ننوت. اول یې غاښونو ته برس او کریم ونیول، بیا تر اوبو ووت. پاک کالي یې واغوستل. په چوتره کې ودرېد. نیازۍ وچې سترګې ورته نیولې وې.

د نیازۍ کتلو خوند ورکړ. د نسوارو قوطی یې تر بام واړوله.

باغ ته لاړ، د خرې د ویشتلو ځای ته یې وکتل، سر یې وخوځېد. پتارۍ ته ودرېد، غریو واخیست، سلګۍ یې کړې، په ژړا کې یې وویل:

–اه! نجیبې بچکې. تر پایه مې ډاکټر ته ور نه وستې. دا ګنهګار پلار دې وبخښه.

چیغې شوې، رحمدل ور وکتل، باتور خپله خور تر څنګ نیولې وه. رحمدل پر خپلو لندو سترګو څادر تېر کړ. ورغی.
باتور یې تر مټ ونیو، وې څانده، ورته و یې ویل چې که دې بیا سایرې ته څه ویلي وو، نو د سایرې بچکې پښو ته به دې حلال...

یودم غلی شو، د حلالېدا له ټکې یې کرکه راغله، و یې ویل:

–باتوره! دا نجونې هم زما اولادونه دي، دوی هم په هماغه اندازه راباندې ګرانې دي، لکه ته او غیرت. پام! دویم ځل لاس پورته کېدا به دې و نه بخښم.

باتور کور ته لاړ، سایره د پلار غېږې ته ور لوېده، و یې ژړل. رحمدل پر ککری ښکل کړه، سترګې یې له اوښکو ډکې شوې، و یې ویل:

–نور به مو غم ته نه ورکوم.

خپله لور یې تر لاس ونیوله، هوار شوي لیمڅي ته ورغلل. رحمدل وویل:

–سایرې بچکې! فرش کوچنی نه دی؟

نجلۍ په حیرانی ورته وکتل:

–نه شیرین اغا! ته او وروڼه مې هر وخت په همدې لیمڅي کېنئ.

رحمدل وخندل:

- خو ټول نهورباندې ځاېږو.

سایرې خپل پلار ته کتل.

رحمدل وویل:

ــ هله لورې، تر ټولو لوی فرش راوړه، له دې وروسته به ټول یو ځای ډوډۍ خورو.

نجلۍ حیرانې سترګې ورته نیولې وې. باور یې نه راته.

رحمدل وخندل:

-لکه چې له خپل پلار سره یو ځای ډوډۍ خوند نه درکوي؟

د سایرې په سترګو کې اوښکې را ټولې شوې. کور ته یې منډه کړه.

رحمدل پر لیمڅې کېناست. سرې یې له تازه هوا وپړسول. له ځان سره یې وخندل. په لومړي ځل یې خپله خندا اورېده، خوند یې ترې واخیست، په زوره یې کړه. خندا یې په ونو کې را وګرځېده.

غرمې ته د انځرګل له کوره هم ډکه کاسه ښوروا راغله. اوږد دسترخوان هوار شو. رحمدل د خپلو وړو لوڼو لاسونه پر لښتي ور پرېمانځل. لوڼې یې دواړو خواوو ته کېنولې. د نجونو سترګې ځلېدلې. ټولو رحمدل ته په مینه کتل. له ډکو کاسو ګولې پورته شوې.

رحمدل په ډکه خوله وویل:

خوندوره ښوروا ده. ګوتې ورسره خوړل کېږي.

تر څنګ یې نیازۍ ته وکتل، د نیازۍ په غټو سترګو کې ځلا پرته وه. رحمدل د غوښې کاسه ور بېرته کړه، پر پاستې یې څو مساوي برخې کېښودلې. کوکوګلې ته یې وویل:

-مخ واړوه!

ښځې په حیرانۍ ورته کتل.

رحمدل خبره تکرار کړه.

-ښځې مخ واړاوه.

رحمدل د غوښې پر یوه برخه ګوته کېښودله:

-دا یې د چا؟

-د زرمینې.

انځرګل هماغه برخه وړې نجلۍ ته ور نږدې کړه. دویمه، دریېمه او څلورمه برخه هم همداسې تقسیم شوې. رحمدل پر بله برخه ګوته کېښوده.

-دا بې د چا؟

-ستا.

رحمدل تندی تریو کړ:

-دا خو صاف هډوکي دي.

ټولو ور وکتل. رحمدل غوښې ته وچې سترګې نیولې وې.

له هرې خوا د غوښې جوړې ګولې ورته را مخکې شوې. نیازۍ هم په ټیټ سر وړه ګوله ورته نیولې وه. رحمدل په خندا کې وویل:

-په خدای که بې شکه هم وکم، دا د تاسې حق دی.

سایرې د پلار خېټه وګروله، رحمدل وخندل. وړې لور بې ګوله په خوله کې ور کېښوده. رحمدل د نیازی پر ګوتو ور پرېووت، په غاښونو کې بې د ځوانې ښځې له لاسه وړه ګوله ور پورته کړه. د کوکوګلې تندی تریو شو. رحمدل د کوکوګلې ټوله برخه غوښه په پاستې کې ونغاړله. منډې ته بې ځان جوړ کړ، خو واړه او غټ لاسونه ور ولوېدل. رحمدل خندل، غیرت، باتور او نجونو د خپلې مور برخه غوښه ور نه وړله. باغ ګډې خندا نیولی و.

ماسپښین جومات ته لاړ، له لمانځه وروسته بې غاړه صافه کړه، کلیوالو ته بې وویل چې د نجونو د مکتب جوړول ضروري دي.

په دېرشو کسانو کې بې لسو مخالفت وکړ، لسو بې خبره تایید کړه، لس نور بې فکر کولو ته وهڅول.

له لمانځه وروسته د خپلې واده شوې لور کور ته ورغی. و بې ژړل، له لور بې بخښنه وغوښته چې معتاد ته بې ورکړه. بیا بې له زوم سره خبرې وکړې، د معتادینو په شفاخانه کې بستربدا ته بې قانع کړ. و بې ویل چې د تداوي ټول مصارف بې دی په غاړه اخلي.

له هغه ځایه بېرته کور ته راغی. غیرت ته بې وویل چې حاجي شمشېر خان او نور ملګري جومې ته را وغواړي. زوی بې په حیرانی ورته وویل چې مېلمستیا خو تېره شوه. خو رحمدل ور یاده کړه چې له دې وروسته به ټولې مېلمستاوې ساده وي. دی غواړي چې له خپلو ملګرو سره وغږېږي، پوه بې کړي چې نور دې دا وطن نه ورانوي، ځنګلونه دې نه وهي، کوکنار دې نه کري، غلا دې نه کوي... که بې ومنله ښه، که نه له داسې خلکو سره ملګرتیا، نه ملګرتیا.

د ماخستن ډوډۍ بیا ټولو په ګډه وخوړه. تر خبرو خندا ډېره وه. وروسته نجونو خپلې نوې جامې، ټیکري او څپلۍ راواخیستل. هر څه یې خوښ وو، په لومړي ځل یې نظریه منل شوې وه. ارزښت ورکړل شوی و. د انسان په سترګه ورته کتل شوي وو. بیا د مکتب په باره کې سره غږېدلې. سترګو یې ځلا کوله، ځانونه یې د مکتب په سپین ټیکري او تورو جامو کې لیدل.

رحمدل راډیو ته لاس ور وغځاوه. د جنګ، وژنو او د وطن د وراني خبرو یې سترګې لندې کړې. ماخستن یې په کور کې جاینماز هوار کړ، د دعا په وخت کې یې د زړه له اخلاصه وویل:

–یا خدایه! ما وبخښې، زما مور او پلار وبخښې، ټول مسلمانان وبخښې. یا خدایه په داد دې راضي یم. نجونې او هلکان ټول راباندې ګران دي، قربان دې شم، نور به نو څه درنه غواړم! د ګل غوندې په ښکلو لوښو دې نازولی یم.

یو دم یې وژړل، و یې ویل:

–ښځې او نجونې مې ډېرې وځورولې. قول دی، نور به غم را نه و نه وینې. جامو، خوړو، درس، صحت...ته به یې پام کوم...یا خدایه! انځرګل مې هم تن او وجود دی، که خوار وي، زه به ورسره خوار یم، که بېعزته وي، زما نوم به ورسره یادېږي... یا ربه! ته خو لا ډېر عزت ورکړې.

یا خدایه! ښکلی وطن دې راکړی، پورته به واوره وخورې، له نیم ساعت پیاده مزل وروسته به د غنمو لو ووینې. ښکلې هوا، صافې اوبه، شین آسمان، ښایسته منظرې... خو موږ یې په قدر نه پوهېدو، وران مو کړ، ژمنه ده! خپل وطن مور ګڼم. په ابادۍ کې یې برخه اخلم... و مې بخښه، اول به د نجونو سوځېدلی مکتب جوړوم.

د نیازۍ کوټې ته ورغی، لومړی یې غاښونه پرېمانځل. بیا له نیازۍ لرې پرېووت.

یو دم غریو واخیست، له ښځې یې بخښنه وغوښته. و یې ویل چې تل یې په سپکو نومونو یاده کړې ده.

و یې ژړل، په ژړا کې یې وویل:

–اه رحمدله! ټکی رحم نه لرې، لور مې ناروغې مور ته نه ور پرېښودله. نیازۍ! سهار به دې پخپله په خپل موټر کې پلارګنۍ ته ورولم.

نیازۍ ورو په کمپله کې ور پټه شوه.

پیشو غلې شوه.

سېرلي وويل:

–پیشو. چټیاټ دې خلاص شول. په خیالي کیسو دې سربداله کړم.

پیشو وویل:

–چرګۍ او هیلی د یوې ورځې فکر را نه غوښت. ورته و مې وایه.

سېرلي وویل:

–له رحمدل دوی د دومره انسانیت تمه مه لره!

پیشو وویل:

–خو انسانیت اسانه دی، و دې لیدل! له رحمدله مې په خیال کې انسان جوړ کړ، رحمدل په یوه ورځ کې هم ځان او هم ټوله کورنۍ خوشاله کولای شي. نه زحمت غواړي او نه هم مصرف. مازې دې لږ ځان بدل کړي. خبرې دې نرمې کړي، مینه دې ورکړي، د نورو حقوق دې وپېژني. په وطن دې زړه وخوږوي، خپل دې یې وګڼي... بس! همدومره!

یو دم د نیازۍ کوکې پورته شوې.

هیلۍ په وارخطایي وویل:

–څه خبره ده؟

پیشو وویل:

–رحمدل به بیا ښځه تر سوکانو لاندې کړې وي. په مرداره خوله مچکه ترې غواړي.

سېرلي وویل:

ـ نه مې درته ویل چې له رحمدل دوی د انسانیت تمه مه لره! دا خلک خدای که سم کې. پېړۍ، پېړۍ بې همداسې ژوند کړی.هیڅ تغیر نه مني.

پیشو بام ته وخته. پر دېوال کېناسته. سپوږمۍ یې تر تېرو غوږونو یو ګز پورته ولاړه وه.

پیشو د لوځو غرونو سپېرو ځوکو ته وکتل، لاندې راغله، د غره په لمنو کې خړ پړ، شکېدلي کورونه پراته وو. کنډ و کپر پاخه سړک ته یې وکتل، لوی پل پر ملا مات و. د برق پایې ړنګې وې، سوځېدلی مکتب تک تور ښکارېده. هدیره تر کلي غټه وه، د وهل شویو ونو زاړه مونډان سپېره وو...

د پیشو سترګې ډکې شوې. سړه ساه یې وایسته. و یې ویل:

–اخ! وطنه! په تا کې میلیونونه رحمدل دوی اوسي. کاشکې یې خپل ګڼلئ، کاشکې دې په قدر پوهېدای، کاشکې یې ستا د درلودلو لیاقت درلودای. کاشکې، کاشکې، کاشکې...

پای

وهاب خان